Prof. UW dr hab. Jacek Męcina

Katedra Ustroju Pracy i Rynku Pracy
Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytetu Warszawskiego

Funkcjonowanie rynku pracy z wykorzystaniem regionalnego komponentu Funduszu Pracy - stan obecny i rekomendacje zmian

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Spis treści

Wstęp……..……...

1. Zarządzanie Funduszem Pracy w publicznych służbach zatrudnienia. Dystrybucja środków krajowych i środków pochodzących z Unii Europejskiej…….……
2. Analiza struktury przychodów i wydatków Funduszu Pracy w latach 2015-2018…….……
3. Efektywność wsparcia…….….
4. Programy regionalne…….…
5. Analiza i struktura wydatków z Funduszu Pracy na poziomie regionalnym na przykładzie woj. kujawsko – pomorskiego…….....
6. Nowy model zarządzania regionalną polityką rynku pracy…….….
7. Przegląd dobrych praktyk z krajów OECD……..
8. Analiza i rekomendacje zmian legislacyjnych dla wdrożenia nowego modelu zarządzania. Ocena skutków regulacji…….……....

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest wypracowanie alternatywnych modeli zarządzania polityką rynku pracy, dzięki zwiększeniu roli komponentu regionalnego w zakresie promocji i rozwoju przedsiębiorczości. Nowa, bardziej podmiotowa zadaniowo i finansowo rola samorządu województwa w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i wspierania inwestycji oraz tworzenia nowych miejsc pracy zakłada włączenie na szczeblu województwa w ten proce nie tylko innych szczebli administracji samorządowej – powiatowej, a zwłaszcza gminnej, ale także partnerów społecznych, w szczególności przedsiębiorców i instytucji, zwłaszcza finansowych. Zaproponowana formuła partnerstwa zakłada synergię działań samorządowych, instytucji dialogu społecznego, organizacji przedsiębiorców oraz instytucji finansowych i edukacyjnych i szkoleniowych, zakłada też synergię finansowania tych działań dzięki agregacji źródeł publicznych – Fundusz Pracy, samorządowych – wkłady finansowe, zasoby, usługi i ulgi, europejskich zarówno ze szczebla krajowego, jak i regionalnego, wreszcie zasobów prywatnych.

Zgodnie z przyjętą koncepcją, regionalna interwencja na rynku pracy poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji może znacznie lepiej mobilizować zasoby regionalne i lokalne, a dzięki zagwarantowaniu środków na długoterminowe inwestycje w rozwój przedsiębiorczości środki te mogą zostać wydane bardziej efektywnie. Mobilizacja struktur samorządowych i zapewnienie zgodnie z zasadami partnerstwa na rynku pracy ich udziału w tym przedsięwzięciu powinien zwiększyć efektywność oddziaływania i urealnić wpływ

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

samorządów na rozwój przedsiębiorczości i pozyskiwanie i wspieranie inwestycji oraz procesów restrukturyzacyjnych.

Dla celów niniejszej ekspertyzy zaproponowano krytyczną analizę dotychczas funkcjonujących rozwiązań w zakresie polityki rynku pracy, przedstawiając obowiązujące zasady oraz efekty prowadzonej polityki w oparciu o obowiązujące przepisy i rozwiązania. Szczególna rolę w tej analizie odgrywały wątki ewaluacji podejścia regionalnego, w tym analizy regionalnej polityki rynku pracy na przykładzie woj. kujawsko – pomorskiego. Dokonanie wyboru wskazanych aspektów decentralizacji aktywnej polityki rynku pracy zostało poddane w niniejszej ekspertyzie szerokiej ewaluacji – dotychczas stosowanych zasad i oceny ich skuteczności i efektywności, wraz z pokazaniem całego spektrum problemów instytucjonalnych, prawnych, barier zarządczych i organizacyjnych, tak z poziomu centralnego, jak i regionalnego[1].

Zaproponowane nowe idee i rozwiązania inspirowane są następującymi problemami i pytaniami badawczymi:

1. Jakość i efektywność obecnych rozwiązań w zakresie polityki rynku pracy mimo dokonywanych prób jej modyfikacji może być oceniana krytyczne w kontekście słabej koordynacji polityki rynku pracy i współpracy poszczególnych szczebli Publicznych Służb Zatrudnienia. Jak zmienić dotychczasowy model z uwzględnieniem szerszego upodmiotowienia szczebla samorządu regionalnego, który powinien odgrywać większą rolę w zakresie kształtowania i realizacji aktywnej polityki rynku pracy wraz z włączaniem w te zadania innych szczebli samorządu, zwłaszcza gminy oraz przedsiębiorców i ich organizacji ?
2. Należy pamiętać, że środki z Funduszu Pracy pochodzą od przedsiębiorców, dlatego nowy model zarządzania powinien chyba uwzględniać nadzór i udział w zarządzaniu organizacji pracodawców?

[1] W części analitycznej ekspertyzy, zwłaszcza ewaluacji dostępnych danych w opracowaniu nieoceniona okazała się pomoc dr E. Flaszyńskiej z Uniwersytetu Warszawskiego

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

3. Nowe podejście wymaga z założenia wypracowania wielu decyzji systemowych, zwłaszcza w kontekście kształtowania dochodów i wydatków Funduszu Pracy. Jak docelowo zbudować model zabezpieczenia/ubezpieczenia społecznego od bezrobocia, aby Fundusz Pracy pozostawał wyłącznie funduszem celowym przeznaczonym na aktywizację i rozwój przedsiębiorczości? Jak zapewnić stałe i adekwatne finansowanie polityki rynku pracy na szczeblu samorządowym?
4. Inspiracji nowych rozwiązań należy poszukiwać w dotychczasowych doświadczeniach Polski oraz analizie rozwiązań wdrażanych w innych krajach UE i OECD. Czy doświadczenia innych krajów mogą zostać wykorzystane dla budowy nowego podejścia do regionalizacji polityki rynku pracy w Polsce?
5. Wreszcie, czy nowe rozwiązania oparte na założeniu oddania w ręce samorządu województwa kompetencji i środków na ustalenie i realizację regionalnej strategii polityki rynku pracy (przedsiębiorczość i kształcenie ustawiczne) mogą przynieść lepsze efekty dla rozwoju rynku pracy – tworzeniu nowych firm, wspierania rozwoju miejsc pracy, zwiększania konkurencyjności dzięki inwestycjom w szkolenia i kwalifikacje?
6. Jaka powinna być ścieżka wdrożenia nowych rozwiązań ?

1. Zarządzanie Funduszem Pracy w publicznych służbach zatrudnienia. Dystrybucja środków krajowych i środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność za obsługę rynku pracy w Polsce jest podzielona pomiędzy rząd, regiony (województwa) i szczebel lokalny (powiaty). Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) wydaje przepisy prawne, określa krajowe cele i priorytety, odpowiada za podział środków z Funduszu Pracy (FP) i monitoruje działalność wszystkich instytucji rynku pracy. Wojewódzkie urzędy pracy (WUP), pod nadzorem marszałków województw,

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

realizują działania administracyjne i w ograniczonym stopniu również działalność operacyjną na szczeblu regionalnym. Za bezpośrednią obsługę osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców odpowiadają powiatowe urzędy pracy (PUP). Od 1 stycznia 2000 r. wchodzą one w skład powiatowej administracji zespolonej. Są częścią publicznych służb zatrudnienia. Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa, że publiczne służby zatrudnienia tworzą organy zatrudnienia (marszałek, starosta) wraz z powiatowymi (w liczbie 340) i wojewódzkimi urzędami pracy (w liczbie 16), urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, realizującymi zadania określone ustawą.

Źródłem finansowania publicznych służb zatrudnienia jest budżet państwa, budżet jednostek samorządu terytorialnego oraz Fundusz Pracy, będący państwowym funduszem celowym w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy, a także środki Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i środki unijne pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach różnych programów. Podział i wykorzystanie krajowych środków budżetowych planowane jest:

1) na podstawie ustawy o finansach publicznych[2];
2) w ramach Funduszu Pracy, zgodnie z:
   a) ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy[3] – która określa katalog zadań finansowanych z FP,
   b) rozporządzeniem w sprawie algorytmu ustalania kwot środków FP na finansowanie zadań w województwie[4],
   c) rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej FP[5],
3) w ramach budżetu województwa;
4) w ramach budżetu miasta/starostwa;

[2] Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).
[3] Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.).
[4] Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1294).
[5] Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 472).

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

5) w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), który jest państwowym funduszem celowym mającym na celu ochronę pracowników przed utratą wynagrodzenia spowodowaną niewypłacalnością pracodawcy.

Koncentrując się na Funduszu Pracy należy zaznaczyć, że zagadnienia związane z zasadami naliczania i opłacania składek na Fundusz Pracy uregulowane zostały w ww. Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Składki na Fundusz Pracy opłacają pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za swoich pracowników, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych lub spółdzielnie usług rolniczych – za swoich członków, z wyjątkiem członków, którzy wnieśli wkład gruntowy o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowe, inne osoby niż wymienione wyżej, które objęte są ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub zaopatrzeniem emerytalnym, np. osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą. Zgodnie z ogłoszoną 1 kwietnia 2020 r. w Dzienniku Ustaw ustawą budżetową na rok 2020[6], składka na Fundusz Pracy wynosi 2,0% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Dla porównania, w 2019 r. składka na FP wynosiła 2,30% podstawy wymiaru. W latach wcześniejszych składka wynosiła 2,45%.

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 107 ust. 2 ww. Ustawy o promocji zatrudnienia (…), poboru składek na Fundusz Pracy od pracodawców dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych i przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy prowadzony dla składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od ich otrzymania, w formie zaliczek, część składek zgromadzonych na koncie odpowiadającą udziałowi stopy procentowej składek na Fundusz Pracy w sumie stóp procentowych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ostatecznie rozlicza pobrane składki do 20 dnia następnego miesiąca.

Zasady podziału środków Funduszu Pracy na realizację zadań w województwach oraz powiatach również określa Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

[6] Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 roku - podpisana przez Prezydenta RP 30 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 571).

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Podziału środków FP na poszczególne województwa (ustalenie limitów) dokonuje minister właściwy do spraw pracy na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków FP na finansowanie zadań w województwie:

1. Wysokość środków przyznawanych na finansowanie zadań w województwie, realizowanych przez samorząd województwa, uzależniona jest od liczby powiatowych urzędów pracy w danym województwie.
2. Wysokość środków przyznawanych na finansowanie zadań w województwie, realizowanych przez samorządy powiatów, uzależniona jest od liczby osób bezrobotnych, stopy bezrobocia w województwie oraz efektywności działań w województwie na rzecz aktywizacji bezrobotnych.

Kwoty środków FP na finansowanie działań realizowanych przez powiaty są ustalane przez zarząd województwa, według kryteriów określonych przez sejmik województwa, w ramach limitu ustalonego dla województwa. Sejmik województwa, określając kryteria podziału środków na powiaty, bierze pod uwagę w szczególności liczbę bezrobotnych w poszczególnych powiatach, stopę bezrobocia, strukturę bezrobocia, kwoty środków FP przeznaczone w powiecie na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz efektywność działań powiatowych urzędów pracy na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Kryteria podziału środków FP na powiaty są opracowywane na podstawie analizy sytuacji w regionie, a opiniowane przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy. Po otrzymaniu ostatecznej decyzji o przyznanym limicie FP, w powiatach przeprowadzana jest analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy z wykorzystaniem danych statystycznych. Następnie dyrektor PUP przedstawia Powiatowej Radzie Rynku Pracy propozycję przeznaczenia środków FP na realizację poszczególnych form aktywizacji zawodowej, a Rada zatwierdza ten podział, mając możliwość zgłoszenia własnych propozycji i korekt.

W procesie podziału środków z Funduszu Pracy biorą udział rady rynku pracy (a nie biorą inne organy, jak np. rady dialogu społecznego). Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy krajowa Rada Rynku Pracy jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw pracy w sprawach polityki rynku

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

pracy. Do zakresu działania Rady Rynku Pracy należy m.in.: opiniowanie rocznych sprawozdań z działalności Funduszu Pracy, ocena racjonalności gospodarki środkami tego Funduszu, opiniowanie przedłożonych przez ministra właściwego do spraw pracy priorytetów, wzoru podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego i planu ich wydatkowania, ustalanie w układzie branżowym i regionalnym dodatkowych priorytetów wydatkowania środków z rezerwy Krajowego Funduszu Szkoleniowego oraz decydowanie o przeznaczeniu tych środków, zgodnie z przyjętymi priorytetami.[7] W skład Rady Rynku Pracy wchodzą osoby powołane przez ministra właściwego do spraw pracy spośród przedstawicieli wszystkich organizacji związkowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność", Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz Pracodawcy RP, Konfederacja Lewiatan, Związek Rzemiosła Polskiego i Business Centre Club, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz dwóch przedstawicieli organów samorządu terytorialnego i przedstawiciel nauki. W posiedzeniach Rady Rynku Pracy uczestniczy również stały przedstawiciel organizacji pozarządowych.

W skład Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy wchodzą osoby powoływane przez marszałka województwa spośród działających na terenie województwa wojewódzkich struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy. Do zakresu działania Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy należy w szczególności ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy, opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych danego województwa na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz opiniowanie opracowanych przez wojewódzkie urzędy pracy propozycji przeznaczenia

[7] Rozporządzenie Ministra Pracy I Polityki Społecznej w sprawie rad rynku pracy (Dz.U.2014.0.630).

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa i sprawozdań z ich wykorzystania.

Podobny skład, tylko obejmujący reprezentantów danego powiatu, ma Powiatowa Rada Rynku Pracy. Powiatowe rady rynku pracy opiniują celowość realizacji na terenie powiatów programów finansowanych z Funduszu Pracy.

Rady rynku pracy biorą udział, na różnych szczeblach, w sprawach dotyczących polityki rynku pracy, ale wyłącznie jako organy opiniodawczo-doradcze odpowiednio ministra właściwego ds. pracy, marszałka i starosty. Zdarzało się, że np. Rada Rynku Pracy negatywnie opiniowała podział środków z Funduszu Pracy, ale nie miało to wpływu na decyzje ministra w tym zakresie. Rady wydają swoje opinie najczęściej w postaci uchwał.

W celu wsparcia powiatowych urzędów pracy w uzyskiwaniu lepszej efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych, MRPiPS (Departament Funduszy) corocznie dokonuje pomiaru skuteczności działań powiatowych urzędów pracy, wyliczając efektywność zatrudnieniową i kosztową podstawowych form aktywizacji finansowanych z Funduszu Pracy, tj. ilość podjęć pracy po zakończeniu udziału w danej formie aktywizacji. Analizy efektywności podstawowych form aktywizacji organizowanych przez powiatowe urzędy pracy (tj. szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz doposażenie stanowiska pracy) opracowywane są na podstawie danych pochodzących ze statystyki publicznej realizowanej przez urzędy pracy w zakresie wydatków Funduszu Pracy oraz liczby aktywizowanych osób[8].

Kwoty środków jakie mogą być w danym roku budżetowym wydatkowane na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w województwie uwzględniają efekty działań aktywizacyjnych urzędów pracy. Kwoty te u są ustalane według algorytmu uwzględniającego uzależnienie ich wysokości od liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia – w 75% oraz efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych – w 25%.

[8] Główne dane pochodzą ze sprawozdania MRPiPS-01 o rynku o pracy z załącznikami.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Szczegółowy sposób ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie zawarty jest w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie. Od 2014 r. obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1294). Rozporządzenie, w momencie procedowania, było poddawane zgodnie z procedurą legislacyjną, konsultacjom społecznym.

Określona w ww. rozporządzeniu efektywność działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych uwzględnia efekty zatrudnieniowe działań edukacyjnych, zatrudnienia subsydiowanego i pozostałych działań urzędów pracy wykazywanych w ramach statystyki publicznej.

Samorządy powiatowe mają możliwość pozyskania, za pośrednictwem marszałka województwa, dodatkowych środków z Funduszu Pracy z rezerwy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy:

a) na realizację w powiatach programów aktywizacji zawodowej, w sytuacji wystąpienia uzasadnionych potrzeb w tym zakresie lub zaistnienia okoliczności umożliwiających indywidualne aplikowanie o te środki. W przypadku ubiegania się o dodatkowe fundusze ze środków unijnych oraz w ramach rezerwy, sporządzana jest analiza w odniesieniu do wybranych grup osób bezrobotnych. Przeprowadzane są analizy własne PUP oraz analizy przeprowadzone przez podmioty zewnętrzne. Zakres danych statystycznych oraz częstotliwość ich pozyskiwania pozwalają na ocenę stopnia realizacji założonych celów na poziomie powiatu. Marszałek województwa, w ramach koordynowania na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy FP, dokonuje oceny składanych wniosków, a rekomendowane do dofinansowania wnioski przekazuje do ministra właściwego ds. pracy;

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

b) na finansowanie w powiatach innych fakultatywnych zadań – środki przyznawane są przez ministra właściwego ds. pracy na podstawie wniosku starosty, zaopiniowanego przez marszałka województwa.

Dodatkowo na dofinansowanie części zadań określonych w ustawie, a realizowanych przez WUP, środki finansowe przyznawane są na podstawie decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznania środków Funduszu Pracy na realizację zadań w województwie, który pismem zawiadamia Marszałka Województwa o ustalonych kwotach środków Funduszu Pracy na realizację ww. zadań w danym roku kalendarzowym. Jest to dokonywane bez negocjacji. Wstępne decyzje przychodzą w ostatnim miesiącu roku na rok następny, a ostateczne po uchwaleniu ustawy budżetowej na dany rok.

Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy przygotowywane są co roku przez Departament Funduszy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i ogłaszane przez ministra właściwego ds. pracy. Koordynacja realizacji działań aktywizacyjnych finansowanych ze środków rezerwy na terenie województwa pozostaje w gestii Marszałka (czyli w praktyce Wojewódzkiego Urzędu Pracy). Starostwie (a w praktyce powiatowe urzędy pracy) opracowują programy, na które chcą otrzymać dodatkowe środki z rezerwy ministra zgodnie z wnioskami przedstawionymi w publikowanych zasadach ubiegania się o te środki i przesyłają je do właściwego Marszałka. Marszałek dokonuje weryfikacji i oceny programów w oparciu o kryteria oceny wniosków ustalone na poziomie krajowym i przekazuje je do Ministerstwa. Są to kryteria formalne i merytoryczne.

Decyzję o przyznaniu środków rezerwy na realizację działań aktywizacyjnych, podejmuje Minister w ramach środków, którymi aktualnie dysponuje. Minister informuje Starostę, w formie decyzji limitowej o przyznanych środkach na realizację programów przez powiatowy urząd pracy. Kopia decyzji przesyłana jest do właściwego Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Na dofinansowanie części zadań realizowanych przez WUP, tj. na przygotowanie na zlecenie ministra ds. pracy badań dotyczących rynku pracy na podstawie jednolitej metodologii, opracowań prognoz, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy, opracowań informacji zawodowych o charakterze centralnym, przeprowadzenie szkoleń pracowników WUP i PUP w zakresie realizacji podstawowych usług rynku pracy, koszty obsługi KFS, na dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na FP oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników wojewódzkich urzędów pracy, wykonujących zadania wynikające z realizacji w województwie projektów współfinansowanych z EFS – środki finansowe przyznawane są do wysokości określonej w umowie zawartej pomiędzy ministrem właściwym ds. pracy a zarządem województwa.

Na wniosek marszałka minister właściwy ds. pracy może przyznać dla samorządu województwa środki rezerwy FP na finansowanie zadań fakultatywnych, czyli:

a) przygotowanie na zlecenie ministra badań dotyczących rynku pracy, opracowań, prognoz, ekspertyz, analiz i konkursów dotyczących rynku pracy, opracowań informacji zawodowych o charakterze centralnym,
b) prowadzenie szkoleń pracowników WUP i PUP w zakresie realizacji podstawowych usług rynku pracy,
c) obsługę KFS.

W odniesieniu do programów UE współfinansowanych ze środków EFS i wdrażanych przez WUP, środki finansowe na działania aktywne w ramach programów operacyjnych RPO i POWER są przydzielane odgórnie przez Ministerstwo Inwestycji i Polityki Regionalnej (MIiPR) w porozumieniu z MRPiPS.

2. Analiza struktury przychodów i wydatków Funduszu Pracy w latach 2015-2018

Przychody Funduszu Pracy ujmowane były w planach finansowych Funduszu Pracy i pochodziły ze ściśle określonych źródeł. Głównymi przychodami Funduszu Pracy były:

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- obowiązkowe składki na Fundusz Pracy – opłacane przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Składki na Fundusz Pracy opłacane są od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (od 1999 r. wysokość składki określana jest w ustawie budżetowej i wynosiła 2,45% do 2018 r., od 2019 r. 2,3%, w 2020 r. wynosi 2,0%),
- środki otrzymane z budżetu Unii Europejskiej z tytułu realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz regionalnych programów operacyjnych,
- pozostałe przychody, a w szczególności: odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, dochody ze spłaty rat i odsetek od udzielonych z Funduszu Pracy pożyczek itd.

Faktyczne przychody Funduszu Pracy różniły się w latach 2015-2018 od tych planowanych i z wyjątkiem roku 2015 były wyższe niż zaplanowano. Szczegółowo obrazuje to tab.1.

Tab. 1. Planowane i faktyczne przychody Funduszu Pracy w latach 2015-2018 (w tys. zł)

Rok budżetowy	Wyszczególnienie	Plan wg ustawy Budżetowej	Plan po zmianach	Faktyczne wykonanie w roku budżetowym	% wykonania planu po zmianach
2015 r.	Składka 2,45 %	10 205 975	10 205 975	9 979 405	97,8
	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	747 000	747 000	640 798	85,8
	Pozostałe *w tym inne zwiększenia*	260 000	260 000	268 017 -122	103,1

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	Razem	**11 212 975**	**11 212 975**	**10 888 219**	**97,1**
2016 r.	Składka 2,45 %	10 200 000	10 200 000	10 560 811	103,5
	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	856 243	856 243	1 290 582	150,7
	Pozostałe *w tym inne zwiększenia*	225 000	225 000	269 694 *1 125*	119,9
	Razem	**11 281 243**	**11 281 243**	**12 121 087**	**107,4**
2017 r.	Składka 2,45 %	10 450 000	10 450 000	11 406 907	109,2
	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	798 053	798 053	1 668 068	209,0
	Pozostałe *w tym inne zwiększenia*	235 000	235 000	327 339 *1 655*	139,3
	Razem	**11 483 053**	**11 483 053**	**13 402 314**	**116,7**
2018 r.	Składka 2,45 %	11 200 000	11 269 815	12 324 805	109,4
	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	411 012	411 012	1 145 882	278,8
	Pozostałe *w tym inne zwiększenia*	266 000	266 000	410 277 *4 084*	154,2
	Razem	**11 877 012**	**11 946 827**	**13 880 963**	**116,2**

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Strukturę przychodów Funduszu Pracy w latach 2015 – 2018 i wykonanie zaplanowanych przychodów w procentach przedstawia tab. 2.

Tab. 2. Struktura przychodów Funduszu Pracy w latach 2015 - 2018

Rok budżetowy	Rodzaje przychodów	Plan wg ustawy budżetowej w %	Wykonanie w %
	składki na Fundusz Pracy	91,0	91,6

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

2015 r.	środki otrzymane z budżetu Unii Europejskiej	6,7	5,9
	pozostałe przychody	2,3	2,5
2016 r.	składki na Fundusz Pracy	90,4	87,1
	środki otrzymane z budżetu Unii Europejskiej	7,6	10,7
	pozostałe przychody	2,0	2,2
2017 r.	składki na Fundusz Pracy	91,0	85,1
	środki otrzymane z budżetu Unii Europejskiej	7,0	12,5
	pozostałe przychody	2,0	2,4
2018 r.	składki na Fundusz Pracy	94,3	88,8
	środki otrzymane z budżetu Unii Europejskiej	3,5	8,2
	pozostałe przychody	2,2	3,0

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W latach 2015-2018 głównym źródłem przychodów Funduszu Pracy były wpływy z obowiązkowej składki (2,45%). Zrealizowanie większych przychodów z tytułu składki np. w roku 2018 do roku 2017 wynikało ze wzrostu liczby pracujących w gospodarce narodowej i spadku bezrobocia oraz wzrostu poziomu wynagrodzeń. Osiągnięte przychody stanowiły także zwrot wydatków poniesionych przez powiatowe urzędy pracy z tytułu realizacji pozakonkursowych projektów w ramach Programów Operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020: Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) i 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Kwota pozostałych przychodów obejmuje m.in.: odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych publicznych służb zatrudnienia i OHP, zwroty środków FP na rachunki urzędów pracy i dysponenta w ramach rozliczeń kwot z lat ubiegłych, w tym zwroty z tytułu zasiłków transferowych, wpłaty z tytułu kar i grzywien.

W latach 2015-2018, stopa bezrobocia spadała, a przychody z tytułu składki na Fundusz Pracy rosły. Obrazuje to poniższy wykres 1.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Wykres 1. Przychody z tytułu składki na Fundusz Pracy a stopa bezrobocia w latach 2015 - 2018

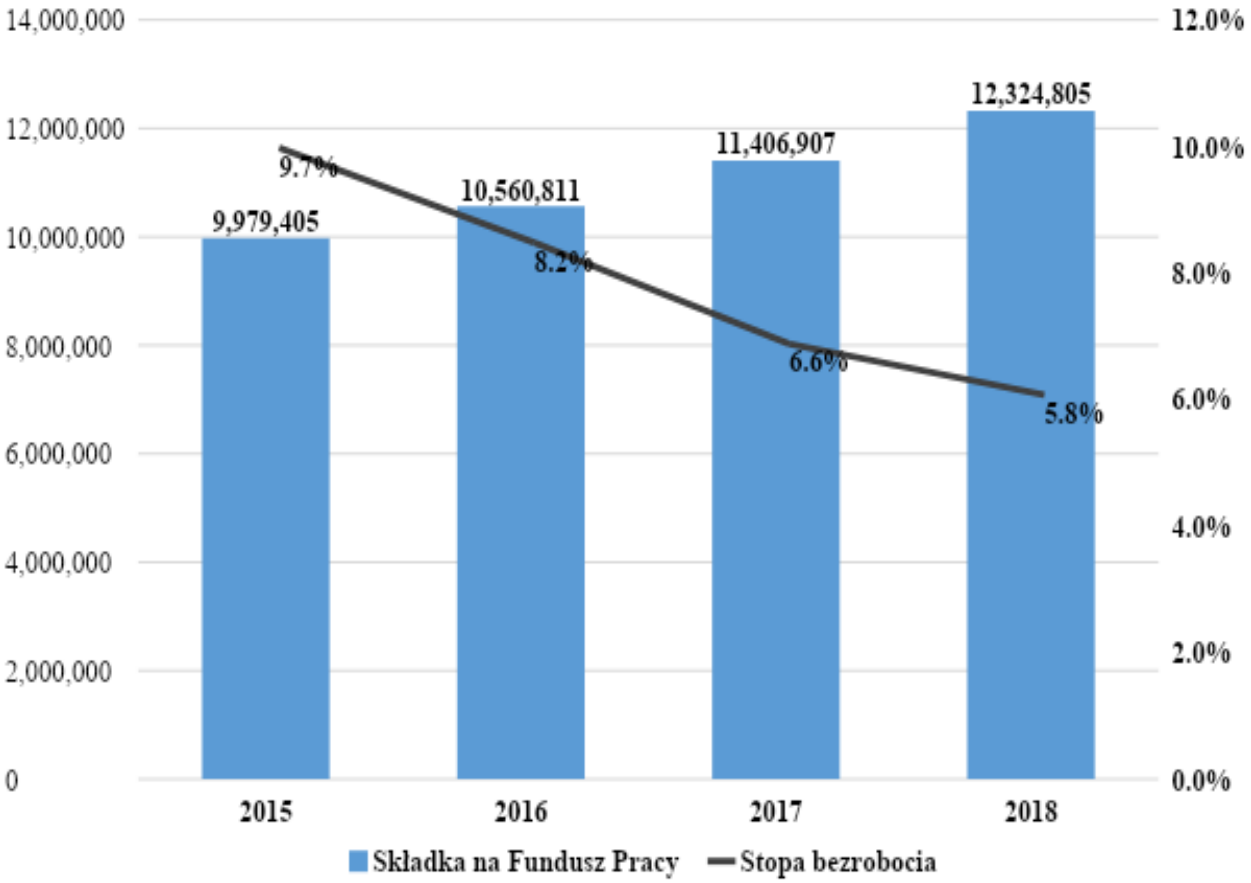

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Głównym celem Funduszu Pracy jest łagodzenie skutków pozostawania bez pracy osób bezrobotnych oraz finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy. Podstawowy wpływ na skalę i strukturę kosztów Funduszu Pracy ma sytuacja na rynku pracy, a w szczególności poziom bezrobocia, liczba osób uprawnionych do zasiłków i świadczeń

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

finansowanych z tego Funduszu oraz przewidziane w planie finansowym Funduszu Pracy środki na finansowanie programów na rzecz aktywnego przeciwdziałania bezrobociu.

Koszty realizacji zadań z Funduszu Pracy wg podstawowych grup zadań to:

- zasiłki dla bezrobotnych,
- zasiłki i świadczenia przedemerytalne,
- dodatki aktywizacyjne,
- świadczenia integracyjne,
- refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla zwalnianych rolników,
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń dla pracowników WUP, PUP, OHP,
- pozostałe zadania.

Największą pozycję kosztów stanowią zadania realizowane w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu – średnio około 70% wydatków każdego roku. Rodzaj udzielonego wsparcia aktywizacyjnego ze środków Funduszu Pracy zależy od potrzeb bezrobotnych i lokalnego rynku pracy. Stosownie do art. 109 ust. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyboru form aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych uprawnionych osób w ramach łącznej kwoty ustalonej dla powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej dokonuje starosta, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. W przypadku braku możliwości zaproponowania bezrobotnym odpowiedniej propozycji zatrudnienia powiatowe urzędy pracy:

- inicjują i finansują szkolenia,
- inicjują i refundują koszty zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych,
- organizują staże i przygotowanie zawodowe dorosłych,
- przyznają bezrobotnym środki na dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej na własny rachunek i refundację pracodawcom kosztów wyposażenia i doposażenia miejsc pracy,

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

– aktywizują bezrobotnych w ramach innych instrumentów rynku pracy przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do najbardziej popularnych form wsparcia w latach 2015-2018 należały szkolenia i staże dla bezrobotnych, prace interwencyjne i roboty publiczne oraz środki na założenie działalności gospodarczej lub utworzenie stanowiska pracy. Obrazuje to tabela 3.

Tab. 3. Sytuacja na rynku pracy i udział w aktywnych programach rynku pracy w Polsce w latach 2015 - 2018

Zakres			2015	2016	2017	2018
Stopa bezrobocia w %			9,7	8,2	6,6	5,8
Zarejestrowani bezrobotni			1 563 339	1 335 155	1 081 746	968 888
Napływ bezrobotnych			2 368 755	2 169 812	1 914 774	1 662 085
Odpływ			2 630 596	2 397 996	2 168 307	1 774 943
Podjęcia pracy			**1 283 943**	**1 208 544**	**1 063 782**	**899 756**
w tym podjęcia pracy niesubsydiowanej			1 092 935	968 700	828 224	734 175
Rozpoczęcia udziału w aktywnych programach rynku pracy razem [1)]			**516 515**	**510 791**	**485 054**	**343 689**
z tego	pracy subsydiowanej		191 008	239 844	235 558	165 581
	w tym	prac interwencyjnych	44 513	40 579	43 059	37 912
		robót publicznych	37 282	36 707	36 073	27 090
		podjęcia działalności gospodarczej	47 060	44 576	42 429	37 493
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	123	196	341	249
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	44 985	39 553	36 062	29 179
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	6 804	10 124	13 176	10 735
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	3 239	1 268	1 302	1 013
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	39	19	11	9
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	6	1	0	1
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	44	384	96	33
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	2 759	3 875	4 056	1 940
	rozpoczęcia szkolenia		67 555	53 279	50 432	38 678
		w tym w ramach bonu szkoleniowego	5 942	4 671	4 830	3 418

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	rozpoczęcia stażu	212 512	177 800	164 381	115 627
	w tym w ramach bonu stażowego	9 054	3 452	1 683	684
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego [2)]	350	241	150	51
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	45 090	39 627	34 533	23 752
	w tym w ramach PAI	6 150	4 253	2 905	1 444
Oferty pracy ogółem		**1 279 003**	**1 494 895**	**1 695 160**	**1 548 885**
w tym pracy subsydiowanej		402 377	422 403	**406 569**	**278 112**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych - Sprawozdanie MPiPS-01

Zgodnie z przepisem art. 109 ust. 5 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy środki Funduszu Pracy na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń, tj.: dodatków aktywizacyjnych, świadczeń integracyjnych oraz na sfinansowanie refundacji kosztów refundacji składek na ubezpieczenie dla zwalnianych rolników, są przekazywane samorządom województw i powiatów do wysokości faktycznych potrzeb. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu ogółem, tzn. kwoty środków Funduszu Pracy (limity), jakie mogą być wydatkowane w roku budżetowym na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań w województwie, są ustalane, na dany rok budżetowy, przez ministra właściwego do spraw pracy. Wydatki z Funduszu Pracy w Polsce w latach 2015 – 2018 przedstawia tab. 4.

Tab. 4. Wydatki z Funduszu Pracy w Polsce w latach 2015 – 2018

			2015	**2016**	**2017**	**2018**
Wydatki ogółem			**10 931 268,90**	**11 052 518,10**	**10 931 878,50**	**7 827 160,00**
	Zasiłki i świadczenia ogółem		**5 110 095,00**	**4 727 693,00**	**4 213 971,40**	**1 852 443,40**
tego	w tym	zasiłki dla bezrobotnych	2 637 917,10	2 282 444,30	1 974 970,30	1 701 235,40
		zasiłki i świadczenia przedemerytalne*	2 320 993,30	2 299 995,50	2 085 998,50	0,00
	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu ogółem, z tego:		**5 294 326,90**	**5 770 563,60**	**6 156 709,20**	**5 501 840,00**
		powiatowe urzędy pracy	3 727 822,90	4 056 473,30	4 298 904,60	3 371 436,50

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	t e g o	teg o	szkolenia	187 291,30	153 881,70	145 391,70	107 458,50
			staże	1 316 015,50	1 228 840,60	1 069 920,50	850 627,80
			podejmowanie działalności gospodarczej	913 545,10	877 361,50	861 449,10	748 935,20
			doposażenie stanowiska pracy	612 965,00	483 472,10	457 428,70	356 675,80
			prace interwencyjne	226 589,70	231 072,20	228 118,90	223 551,30
			roboty publiczne	280 679,50	307 100,30	333 202,10	243 270,50
			prace społecznie użyteczne	36 600,90	34 350,30	30 433,00	21 576,10
			refundacja wynagrodzeń osób do 30 rż	0,00	561 837,90	971 106,80	662 228,80
			inne	154 135,90	178 556,70	201 853,80	157 112,50
		pozostałe wydatki na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy		**248 236,40**	**363 330,90**	**287 856,40**	**116 910,20**
			Krajowy Fundusz Szkoleniowy	154 461,30	182 384,50	176 098,80	102 013,00
			środki na zadania realizowane przez BGK	58 356,00	137 000,00	60 000,00	0,00
			zlecanie usług agencjom zatrudnienia przez WUP	35 419,10	43 946,40	51 751,00	14 897,20
		pozostałe		**1 318 267,60**	**1 350 759,40**	**1 569 948,20**	**2 013 493,30**
		z teg o	refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników - OHP	230 599,90	247 998,30	245 980,30	234 711,40
			koszty kształcenia młodocianych - UW	252 338,70	267 432,10	251 955,50	223 963,50
			staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i	835 329,00	835 329,00	1 032 721,00	1 429 019,00

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

położnych - MZ				
Wynagrodzenia wup i pup ogółem	258 075,40	287 462,70	283 483,90	234 705,90
Pozostałe zadania (wydatki fakultatywne, inwestycyjne, spłata pożyczki)	268 771,60	266 798,80	277 714,00	238 170,70
Udział wydatków na aktywne formy w ogólnych wydatkach w %	**48,4**	**52,2**	**56,3**	**70,3**
PKB w mln (po rewizji GUS za lata 2010-2015)	**1 800 227,6**	**1 861 111,6**	**1 989 314,1**	**2 115 671,9**
Udział FP w PKB w %	**0,6**	**0,6**	**0,5**	**0,4**
Udział wydatków na aktywne formy w PKB W %	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**0,3**

** Zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne wypłacał ZUS ze środków budżetowych, od 2009 finansowane ze środków Funduszu Pracy, wypłaca ZUS. W 2018 r. zasiłki i świadczenia przedemerytalne wypłacane były z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Główne wydatki Funduszu Pracy to: programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, refundacja wynagrodzeń skierowanych bezrobotnych do 30. roku życia, refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników, zlecanie działań aktywizacyjnych, dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, koszty związane z realizacją staży podyplomowych oraz specjalizacjami lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w latach 2018-2022, koszty działalności publicznych służb zatrudnienia. Wydatki ze środków Funduszu Pracy wraz z liczbą osób objętych wsparciem w ramach wydatków danego roku na poszczególne podstawowe formy aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018 (w tys. złotych) przedstawia tabela 5.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Projekt „Usytuowanie na poziomie samorządów lokalnych instrumentów wsparcia dla MŚP, działających w oparciu o model wielopoziomowego zarządzania regionem" finansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Gospostrateg.

Tab. 5. Wydatki ze środków Funduszu Pracy oraz liczba osób objętych wsparciem w ramach wydatków danego roku na poszczególne podstawowe formy aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018 (w tys. złotych)

Forma aktywizacji	2015		2016		2017		2018	
	Wydatki	**liczba osób**	**wydatki**	**liczba osób**	**wydatki**	**liczba osób**	**wydatki**	**liczba osób**
szkolenia	187 291,3	67 268	153 881,7	116 872	145 391,7	49 435	107 458,5	38 253
staże	1 316 015,5	238 135	1 228 840,6	227 714	1 069 920,5	195 064	850 627,8	158 146
podejmowanie działalności gospodarczej	913 545,1	46 743	877 361,5	44 354	861 449,1	41 930	748 935,2	36 724
doposażenie stanowiska pracy	612 965,0	31 769	483 472,1	24 245	457 428,7	21 780	356 675,8	17 328
prace interwencyjne	226 589,7	53 553	231 072,2	57 009	228 118,9	54 397	223 551,3	52 906
roboty publiczne	280 679,5	35 747	307 100,3	35 450	333 202,1	34 821	243 270,5	27 268

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Jak wynika z powyższego zestawienia w kolejnych latach następował systematyczny spadek wydatków Funduszu Pracy na poszczególne formy aktywizacji zawodowej.

W latach 2016 - 2018 dostępny był instrument aktywizacji bezrobotnych polegający na refundacji wynagrodzeń skierowanych bezrobotnych do 30. roku życia. W ramach tego rozwiązania starosta mógł zawrzeć umowę, na podstawie której refundował pracodawcy lub przedsiębiorcy, przez okres 12 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30. roku życia, w wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia wraz ze składkami. Warunkiem otrzymania refundacji wynagrodzenia było utrzymanie zatrudnienia przez cały okres objęty refundacją oraz przez 12 miesięcy po zakończeniu tej refundacji. Łącznie w latach 2016-2018 programem Praca dla Młodych objęto 191,3 tys. osób do 30. roku życia.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Istotną kwestią było finansowanie z Funduszu Pracy kosztów bieżącej działalności urzędów pracy, które organizacyjnie są jednostkami samorządów terytorialnych. Od 1 stycznia 2004 r., po wejściu w życie Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[9], kiedy to realizowane przez samorządy zadania dotyczące zatrudnienia i bezrobocia stały się zadaniami własnymi tych samorządów nastąpiły zmiany w finansowaniu urzędów pracy. Koszty funkcjonowania powiatowych urzędów pracy musiały od tego momentu być finansowane z dochodów własnych (budżetów) samorządów powiatów, co jeszcze bardziej utrudniło ich finansową sytuację. Poziom zatrudnienia w powiatowych urzędach pracy był niewystarczający dla zapewnienia właściwej realizacji zadań, dlatego dyrektorzy PUP „ratowali się" zatrudnianiem w urzędach pracy bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Od 2006 r. w powiatowych urzędach pracy nie mogły być organizowane prace dla bezrobotnych na zasadach prac interwencyjnych i robót publicznych. Krytyczna ocena możliwości finansowych powiatów w zabezpieczeniu adekwatnej do potrzeb ilości środków na obsługę lokalnego rynku pracy spowodowała wprowadzenie możliwości przekazywania przez ministra właściwego ds. pracy samorządom powiatowym 7% kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej na rok poprzedni, z przeznaczeniem na finansowanie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy. Ponadto z Funduszu Pracy finansowane były między innymi dodatki do wynagrodzeń dla pracowników realizujących podstawowe usługi rynku pracy oraz koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia. Z Funduszu Pracy przekazywane były też środki m.in. na finansowanie kosztów szkolenia kadr urzędów pracy, rozwój i eksploatację systemu informatycznego, prowadzenie informacji i poradnictwa zawodowego itp.[10]

Z poziomu centralnego były i są też wspierane wojewódzkie urzędy pracy, w których dla realizacji celów i zadań programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu

[9] Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2014 poz. 1115).
[10] E. Flaszyńska, Rządowy czy samorządowy system zarządzania rynkiem pracy - czas na refleksje, w: J. Auleytner (red.), Krajowe i międzynarodowe konteksty polityki społecznej, Wydawnictwo WSP Korczaka, Warszawa 2016, s. 94-109.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Społecznego, utworzono wydziały obsługi Europejskiego Funduszu Społecznego, finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Nadal decyzje dotyczące zapewnienia środków finansowych na utrzymanie i funkcjonowanie urzędu pracy, czy też sposobu wynagradzania oraz premiowania pracowników urzędu, nie należą do zakresu właściwości ministra właściwego do spraw pracy, a do starosty (prezydenta miasta), który - biorąc pod uwagę wpływy i konieczne wydatki z budżetu powiatu - decyduje o poziomie wydatków na funkcjonowanie urzędu pracy oraz wynagrodzenia i nagrody dla pracowników powiatowych urzędów pracy.

W świetle Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, minister właściwy ds. pracy - poza środkami na wypłatę zasiłków i innych świadczeń należnych bezrobotnym oraz środków na realizację programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu – przekazywał w latach 2015-2018 samorządom środki Funduszu Pracy na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem urzędów pracy jak i wsparciem zatrudnienia pracowników urzędów pracy, obejmujące, m. in.:

- rozwój i eksploatację systemów informatycznych,
- wysyłkę zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikowanie się z bezrobotnymi i innymi podmiotami,
- audyt zewnętrzny (w tym projektów realizowanych w ramach EFS),
- koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego,
- koszty kwalifikowalne środków EFS, koszty związane z udziałem PSZ w działaniach współfinansowanych z budżetu UE,
- poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy rynku pracy, partnerstwo lokalne i EURES, konferencje MRPiPS, zadania zlecone przez Ministra,
- dofinansowanie kosztów wynagrodzeń i składek pracowników WUP,
- dofinansowanie kosztów wynagrodzeń, nagród, nagród specjalnych i składek pracowników PUP,
- refundację dodatków do wynagrodzeń pracowników PUP i WUP,

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia, przejazdy i szkolenia członków rad rynku pracy.

Kwoty te były w latach 2015-2018 przekazywane przez ministra samorządom powiatów w okresach miesięcznych w wysokości 1/12 kwoty ustalonej na każdy rok. Minister informował starostów powiatów o przyznanych środkach Funduszu Pracy z przeznaczeniem na finansowanie w danym roku budżetowym powyższych kosztów w formie tzw. decyzji limitowej.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) został utworzony ze środków Funduszu Pracy z myślą o wsparciu kształcenia ustawicznego pracodawców oraz pracowników. Jego celem jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na rynku pracy. Nie ma znaczenia, na jaki rodzaj umowy o pracę zatrudnieni są pracownicy korzystający z kształcenia wspieranego środkami KFS, a także, czy jest to praca na pełen czy część etatu. Ponadto, pracodawca jako osoba pracująca może skorzystać z kształcenia ustawicznego finansowanego przez KFS na takich samych zasadach jak jego pracownicy. Kwota przyznana na szkolenie dla jednego pracownika nie może przekroczyć w danym roku 300% przeciętnego wynagrodzenia. Główne realizowane zadania to:

- szkolenia zawodowe dla osób będących w okresie wypowiedzenia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- szkolenia dla osób zatrudnionych u pracodawcy wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji,
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy.

Minister publikuje corocznie na stronie internetowej Ministerstwa informację o priorytetach, wzorze podziału środków pomiędzy województwa i planie wydatkowania środków KFS, w tym o dodatkowych priorytetach wydatkowania lub przeznaczenia środków rezerwy KFS. Rada Rynku Pracy opiniuje przedłożone przez ministra właściwego do spraw

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

pracy priorytety, wzór podziału środków KFS i plan ich wydatkowania, a także ustala w układzie branżowym i regionalnym dodatkowe priorytety wydatkowania środków rezerwy KFS oraz decyduje o przeznaczeniu tych środków zgodnie z przyjętymi priorytetami. Marszałkowie województw dokonują podziału kwot środków w ramach priorytetów ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy z uwzględnieniem zapotrzebowania zgłaszanego przez samorządy powiatów. Minister ustala limity środków KFS i zawiadamia samorządy powiatów o ustalonych kwotach. Samorząd powiatu za pośrednictwem marszałka województwa może wnioskować o dodatkowe środki rezerwy KFS na finansowanie zadań w zakresie KFS, po wyczerpaniu środków przyznanych w ramach limitów podstawowych.

W latach 2015 – 2017 środki KFS sukcesywnie rosły. Wydatkowanie środków w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego następowało zgodnie z ustalanymi corocznie priorytetami wydatkowania. Kwota środków odpowiadająca 2% przychodów Funduszu Pracy uzyskanych z obowiązkowych składek na Fundusz Pracy w roku przed rokiem poprzedzającym rok, dla którego jest sporządzany plan finansowy Funduszu Pracy ujmowana była w planie finansowym Funduszu Pracy. W 2018 r. ogółem 21,6 tys. pracodawców (podmiotów) złożyło wniosek o przyznanie środków z KFS, a otrzymało je 14,4 tys., tj. ok. 67% wnioskujących (w 2017 r. - 68% podmiotów wnioskujących uzyskało wsparcie). W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 r. wsparcie finansowe uzyskało o 4,3 tys. podmiotów mniej, prawdopodobnie z powodu niższej dostępności środków. Środki do wykorzystania i ich wykorzystanie przedstawia tab. 6.

Tab. 6. Krajowy Fundusz Szkoleniowy w latach 2015-2018 (w tys. złotych)

Rok	Środki do wykorzystania	Wykorzystanie	%
2015	179 096	157 970	88%
2016	191 388	185 123	97%
2017	199 588	180 000	90%
2018	105 608	104 040	98,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rynku Pracy

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Do najpopularniejszych i przyjmowanych praktycznie co roku należały: wsparcie działań szkoleniowych osób niepełnosprawnych, wsparcie działań szkoleniowych osób o niskich kwalifikacjach (bez matury), wsparcie kształcenia osób po 45 roku życia, wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie/województwie zawodach deficytowych oraz wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z rozwojem w firmach technologii i zastosowaniem wprowadzanych przez firmy narzędzi pracy.

W ciągu ostatnich lat do pracodawców zostało skierowanych wiele działań realizowanych w ramach programów, takich jak Strategia Europa 2020, Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), Strategia Innowacyjna i Efektywna Gospodarka. Przedstawiony w SOR model rozwoju Polski zakłada, że rozwój gospodarczy ma przynieść korzyści wszystkim grupom społecznym. Wraz z rozwojem przedsiębiorczości ma nastąpić zrównoważony podział efektów wzrostu wydajności pracy i poprawy efektywności kapitału, z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych i terytorialnych.

Jednym z ważniejszych zadań regionalnej polityki rynku pracy jest wspieranie przedsiębiorczości. Do kluczowych zaliczyć można finansowane z Funduszu Pracy działania na rzecz przygotowywania do prowadzenia biznesu, wsparcie na pierwszym etapie tworzenia firm, wspieranie procesów tworzenia nowych miejsc pracy przedsiębiorców oraz przygotowywanie kadr pod potrzeby pracodawców. Większość tych zagadnień znajduje odzwierciedlenie w przygotowanych przez regiony regionalnych planach działań na rzecz zatrudnienia oraz w lokalnych programach wzrostu zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiących część powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Działania dotyczące wsparcia i pomocy na jaką mogą liczyć pracodawcy ze strony urzędów pracy to:

1. Pomoc w poszukiwaniu kandydatów do pracy:

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- Pośrednictwo pracy
- Pomoc w doborze kandydatów do pracy
- Pomoc w rozwoju zawodowym pracowników

2. Centralna Baza Ofert Pracy - 7 mln odwiedzających rocznie.
3. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników i kandydatów do pracy:

- Finansowanie szkoleń:

- szkolenia w trybie indywidualnym,
- szkolenia grupowe,
- bon szkoleniowy,
- trójstronne umowy szkoleniowe/

- Staże,
- Finansowanie studiów podyplomowych,
- Przygotowanie zawodowe dorosłych,

4. Krajowy Fundusz Szkoleniowy: w latach 2014-2018 z KFS skorzystało 65 tys. firm, a swoje umiejętności rozwinęło ponad 374 tys. osób. Warto w tym miejscu podkreślić, że przed 2014 r. istniała w ramach Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy możliwość refundacji kosztów szkoleń pracodawcy lub pracowników tym firmom, które utworzyły fundusz szkoleniowy. Rozwiązanie to w praktyce nie było stosowane. Dopiero utworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) pozwoliło na systemowe wsparcie środkami Funduszu Pracy rozwoju kompetencyjnego osób pracujących. Dla porównania: w 2013 r. urzędy pracy przyznały refundację 5 pracodawcom kosztów szkolenia 178 osób pracujących, natomiast np. w 2017 ze środków KFS otrzymało wsparcie 18 715 firm, co pozwoliło na rozwój kompetencji 110 353 osób pracujących. Tak więc mając na uwadze powyższe, a także fakt, że wprowadzenie KFS jest dobrze oceniane przez partnerów społecznych i urzędy pracy, powinno się udoskonalać to narzędzie oraz optymalizować nakłady tego funduszu tak, aby mogła z niego skorzystać większa liczba pracodawców i pracowników.
5. Wsparcie w tworzeniu nowych miejsc pracy:

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- Prace interwencyjne,
- Roboty publiczne,
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- Bon zatrudnieniowy,
- Świadczenie aktywizacyjne,
- Grant na telepracę (forma ta nie sprawdziła się, w latach 2014-2018 skorzystało z niej łącznie 9 osób),
- Jednorazowa refundacja składek na ubezpieczenia społeczne,
- Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego 50+,
- Zwolnienie z opłacania składki na FP za zatrudnienie bezrobotnego 50+,
- Zwolnienie z opłacania składki na FP oraz na FGŚP za zatrudnionych bezrobotnych 30-

6. Zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami:

- Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy,
- Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającemu pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
- Zwolnienie z wpłat na PFRON,
- Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń,

7. Zwrot kosztów szkolenia.
8. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego „Pierwszy biznes – wsparcie w starcie II”.
9. Sieć EURES - w 2018 r. z sieci EURES czyli pośrednictwa pracy i doradztwa w zakresie mobilności na unijnym rynku pracy, świadczonych przez WUP, PUP i OHP, skorzystało ok. 15,7 tys. polskich pracodawców. Miało miejsce ok. 23,3 tys. kontaktów indywidualnych z polskimi pracodawcami, obsłużono ok. 730 krajowych wakatów skierowanych w szczególności do obywateli UE/EFTA z wybranych krajów i napłynęło ok. 200 CV od obywateli UE lub EFTA.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

10. Zatrudnianie cudzoziemców:

- Rejestracja oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi,
- Wydawanie zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemców,
- Przeprowadzanie tzw. testu rynku pracy na potrzeby wydawanych przez wojewodów zezwoleń na pracę cudzoziemców.

Jak widać na powyższych przykładach, pracodawcy, na mocy przepisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mogą korzystać z różnych instrumentów wspierających zatrudnianie pracowników i tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych. Wsparcie to polega przede wszystkim albo na sfinansowaniu kosztów szkolenia/ kształcenia osób bezrobotnych w zakresie odpowiadającym potrzebom rynku pracy, w szczególności ściśle dopasowanym do potrzeb pracodawcy, celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia u tego pracodawcy, albo na dofinansowaniu kosztów szkoleń/ kształcenia pracowników wskazanych przez pracodawcę, w zakresie odpowiadającym potrzebom firmy. Należy jednocześnie zaznaczyć, że praktycznie wszystkie formy aktywizacji osób bezrobotnych, określone w Ustawie o promocji zatrudnienia (….), wspierają tworzenie nowych miejsc pracy. Dodatkowo należy podkreślić, że pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne zatrudniające osoby starsze są zwolnione z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za osoby zatrudnione, które ukończyły 50 rok życia i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawały w ewidencji bezrobotnych powiatowego urzędu pracy.

Pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne zatrudniający osoby w wieku powyżej 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni) są całkowicie zwolnieni z obowiązku odprowadzania za nich składek na te Fundusze.

****

Na koniec należy jeszcze wspomnieć, że w latach 2017 - 2018 w planie Funduszu Pracy ujęto koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

8 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" (Dz.U. z 2019 r., poz. 473). Działania te obejmowały poradnictwo dla kobiet w ciąży oraz rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Zadanie to nie było popularne – np. w planie Funduszu Pracy na 2018 r. na ten cel przewidziano kwotę 70.000 tys. zł, a faktyczne wykonanie wyniosło 14.594 tys. zł, tj. 0,3% ogółu kosztów aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. W stosunku do roku 2017 nastąpił spadek kosztów realizacji tego działania aż o 62,9%.

W 2018 roku po raz pierwszy w planie Funduszu Pracy ujęto koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w latach 2018-2022, zwane programem „Maluch+". Program „Maluch+" wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. Beneficjenci programu mogą otrzymać dofinansowanie do tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki. Celem programu „Maluch+" jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dla wszystkich dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych oraz wymagających szczególnej opieki. W planie Funduszu Pracy na 2018 r. na ten cel przewidziano kwotę 200.000 tys. zł, a faktyczne wykonanie wyniosło 111.205 tys. zł, tj. 89,0% planu o zmianach (125.000 tys. zł) i 2,0% ogółu kosztów aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

3. Efektywność wsparcia

Minister pracy co roku analizuje efektywność środków Funduszu Pracy wydatkowanych na aktywizację bezrobotnych. Uzyskiwania lepszych efektów zatrudnieniowych dotyczy 2 obszarów, stanowiących kryterium: podziału środków Funduszu Pracy przekazywanych co roku urzędom pracy na aktywizację bezrobotnych, motywacji kadry powiatowych urzędów pracy do uzyskiwania lepszych efektów zatrudnieniowych

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

podejmowanych działań aktywizacyjnych. Algorytm podziału środków Funduszu Pracy według którego ustalane są środki Funduszu na aktywizację bezrobotnych dla poszczególnych województw oparty jest na 2 czynnikach: uzyskiwanej efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych (25%), poziomu bezrobocia (75%). Wśród kryteriów podziału środków w województwie pomiędzy powiatowe urzędy pracy uwzględnia się liczbę bezrobotnych, stopę bezrobocia, strukturę bezrobocia, kwoty środków przeznaczone na realizację projektów współfinansowanych z EFS oraz _efektywność działań urzędów pracy na rzecz aktywizacji bezrobotnych.

Dla wskazanych form aktywacji zawodowej badana jest efektywność zatrudnieniowa i kosztowa rozumiane jako odpowiednio: relacja pomiędzy liczbą osób, które zakończyły udział w określonych formach wsparcia do liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału uzyskały zatrudnienie i utrzymały je przez okres 30 dni w okresie 3 miesięcy od daty zakończenia udziału w danej formie wsparcia oraz relacja pomiędzy sumą wydatków Funduszu Pracy na realizację wybranych form aktywizacji do liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału uzyskały zatrudnienie i utrzymały je przez okres 30 dni w okresie 3 miesięcy od daty zakończenia udziału w danej formie wsparcia.

Dla potrzeb badania efektywności istotny jest fakt efektywnego zatrudnienia. Należy podkreślić, że weryfikacja zatrudnienia jest od 2015 r. oparta na danych z ZUS (fakt płatności składek), co pozwala zapewnić zdecydowanie większą wiarygodność danych niż w przypadku wcześniej obowiązujących deklaracji. Obecnie dla uzyskania efektu zatrudnieniowego konieczne jest aby osoba bezrobotna faktycznie przepracowała co najmniej 30 dni w okresie nieobjętym zobowiązaniem wynikającym z umowy zawartej z urzędem pracy, zamiast wcześniejszego „domniemania zatrudnienia" w sytuacji gdy osoba nie potwierdziła swojej gotowości do pracy po zakończeniu udziału w aktywizacji.

Efektywność kosztowa i zatrudnieniowa sprawdzana jest na podstawie sprawozdań, na podstawie których MRPiPS ocenia jej poziom i sporządza rankingi powiatowych urzędów, a następnie przekazuje środki FP, w wysokości uzależnionej od osiągniętych efektów.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

W zakresie efektywności programów finansowanych z rezerwy FP pozostającej w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy, przepisy rozporządzenia MPiPS w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy nakładają na:

a) starostę powiatu obowiązek sporządzenia informacji dotyczącej wydatkowania przyznanych środków oraz efektywności zatrudnieniowej i kosztowej ich wykorzystania, a następnie przekazania tej informacji marszałkowi województwa w terminie do 31 maja kolejnego roku budżetowego,
b) marszałka województwa obowiązek przekazania do MRPiPS informacji starostów dotyczących wydatkowania środków z ww. rezerwy oraz efektywności zatrudnieniowej i kosztowej ich wykorzystania w terminie nie późniejszym niż do końca I półrocza kolejnego roku budżetowego.

Na poziomie lokalnym następuje dodatkowo stały monitoring wskaźników postępu rzeczowego i finansowego, na bieżąco realizowana jest również sprawozdawczość z realizacji poszczególnych zadań i projektów oraz z wydatkowania środków finansowych (sprawozdania miesięczne, kwartalne, roczne). Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018 przedstawia tabela 7.

Tab. 7. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018

L.p.	Forma aktywizacji	2018	2017	2016	2015
		Efektywność zatrudnieniowa (w %)			
1.	Szkolenia	65,46	60,70	52,53	48,0
2.	Prace interwencyjne	91,98	89,46	86,10	87,4
3.	Roboty publiczne	88,85	83,98	79,98	71,7
4.	Staże	83,64	81,99	80,39	81,2
5.	Dofinansowanie podejmowania działalności	95,85	94,63	93,79	92,2

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	gospodarczej				
6.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	88,51	85,69	82,66	78,4
Ogółem		**84,96**	**81,98**	**78,74**	**75,9**

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie załącznika do sprawozdania MRPiPS-02 pn. Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia.

Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji zawodowej utrzymywała się na wysokim poziomie (powyżej 75%).

Wskaźniki efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018 przedstawia tabela 8.

Tab. 8. Wskaźniki efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018

L.p.	Forma aktywizacji	2018	2017	2016	2015
		Efektywność kosztowa (w zł)			
1.	Szkolenia	4 408,98	5 006,72	5 546,27	5 940,39
2.	Prace interwencyjne	6 459,81	6 920,25	6 679,42	10 338,02
3.	Roboty publiczne	11 114,76	12 944,72	12 328,22	12 504,24
4.	Staże	8 313,86	9 641,39	8 969,60	9 775,91
5.	Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	18 785,25	19 727,04	20 657,24	20 932,53
6.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	15 961,45	17 858,67	20 895,33	35 437,97
Ogółem		**10 286,42**	**11 520,54**	**11 291,09**	**12 996,00**

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie załącznika do sprawozdania MRPiPS-02 pn. Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia.

Do monitoringu uzyskiwanych efektów działań urzędów pracy minister pracy publikuje corocznie na stronie internetowej katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej, dla których w danym roku będą określone wskaźniki efektywności działań aktywizacyjnych. W latach 2015-2018 katalog obejmował 6 form: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych, jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej.

W latach 2015-2018 następował systematyczny spadek wydatków Funduszu Pracy na poszczególne formy aktywizacji zawodowej, co miało związek ze spadkiem stopy bezrobocia w kraju z 9,7% w 2015 r. do 5,8% w 2018 r. Spośród podstawowych form aktywizacji zawodowej w latach 2015-2018 najefektywniejszą formą było dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (od 2015 r. efektywność zatrudnieniowa tej formy nie spadła poniżej 92%). Drugą formą wsparcia o najwyższej wartości wskaźnika efektywności były (podobnie jak w latach ubiegłych) prace interwencyjne (ok. 90%). Najmniej efektywną formą wsparcia (jak co roku) są szkolenia (65% w roku 2018).

W 2018 r. wszystkie formy, zaliczane do grona podstawowych form aktywizacji zawodowej, odnotowały spadek wartości wskaźnika efektywności kosztowej. Spośród podstawowych form aktywizacji najniższą wartość wskaźnika efektywności kosztowej uzyskały szkolenia (4 408,98 zł), zaś najwyższa efektywność kosztowa przypadła tworzeniu nowych miejsc pracy w formie przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (18 785,25 zł) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (15 961,45 zł). W porównaniu do 2015 r. wartość ogółem wskaźnika efektywności zatrudnieniowej wzrosła z 75,9 do 84,96% (tj. o 9 p.p.), przy jednoczesnym spadku wartości ogółem wskaźnika efektywności kosztowej z 12.996 zł do 10.286,42 zł (o 2,7 tys. zł). Oznacza to, że udało się utrzymać zatrudnienie osób przy mniejszym nakładzie środków z FP.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Od roku 2014 2% kwot limitów Funduszu Pracy ustalonych na rok poprzedni na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej przeznaczono na nagrody dla pracowników powiatowych urzędów pracy w szczególności dla doradców klienta i kadry kierowniczej. Środki te otrzymuje tylko te powiatowe urzędy pracy, które spełniają 2-3 określone warunki tj.: osiągają, na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, wskaźnik procentowego udziału pracowników powiatowego urzędu pracy zatrudnionych na stanowiskach kluczowych w całkowitym zatrudnieniu na poziomie wyższym niż 5 punktów procentowych poniżej średniego procentowego wskaźnika uzyskanego we wszystkich powiatowych urzędach pracy albo osiągają wskaźnik liczby bezrobotnych przypadających na jednego pracownika powiatowego urzędu pracy zatrudnionego na jednym ze stanowisk kluczowych, na poziomie niższym niż 15% powyżej średniego wskaźnika uzyskanego we wszystkich powiatowych urzędach pracy. Kolejnym warunkiem jest osiąganie, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, wskaźnika efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej na poziomie wyższym niż 2 punkty procentowe poniżej średniej efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej uzyskanej we wszystkich powiatowych urzędach pracy. Trzecim warunkiem jest osiąganie, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, wskaźnika efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej na poziomie niższym niż 15% powyżej średniej efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej uzyskanej we wszystkich powiatowych urzędach pracy. Urzędy otrzymują także nagrody specjalne przyznawane przez ministra właściwego ds. pracy. Limity środków Funduszu Pracy na nagrody specjalne i składki na ubezpieczenie społeczne pracowników PUP w latach 2015-2018 przedstawia tabela 9.

Tab. 9. Limity środków Funduszu Pracy na nagrody specjalne i składki na ubezpieczenie społeczne pracowników PUP w latach 2015-2018 (w tys. zł)

Rok	Nagrody (tzw. 2%)	Nagrody specjalne
2015	36 096.0	14 433.0

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

2016	44 014.6	23 830.4
2017	41 499.0	24 473.8
2018	16 891.2	29 901.5

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy

4. Programy regionalne

Programy regionalne wprowadzono do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2014 r. w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy oraz zwiększeniu wpływu samorządu województwa na kształtowanie regionalnej polityki rynku pracy (art. 66c). Programy regionalne są finansowane ze środków Funduszu Pracy oraz mogą być wspierane innymi środkami, zaś na ich realizację marszałek województwa może przeznaczyć środki do wysokości 5% (limitu) kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej dla województwa na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Program regionalny inicjuje marszałek województwa sam lub na wniosek starostów, wojewódzkich rad rynku pracy oraz wojewódzkich rad dialogu społecznego. Podstawą do zainicjowania programu regionalnego przez marszałka województwa jest przeprowadzenie diagnozy sytuacji na rynku pracy opartej na wynikach analiz i prognoz dotyczących w szczególności: sytuacji bezrobotnych na rynkach pracy województwa, powiatów i gmin; zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje na regionalnym rynku pracy, mobilności siły roboczej. W praktyce diagnozę przeprowadza wojewódzki urząd pracy. Diagnoza powinna m.in. wskazać czy sytuacja na regionalnym rynku pracy uzasadnia potrzebę wdrożenia programu regionalnego.

Warunkiem realizacji programu regionalnego jest jego zgodność z co najmniej jednym z priorytetów przyjętych do realizacji w ramach regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia, który powinien być zgodny z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy przedstawionymi w Krajowym Planie Działań. Marszałek województwa powierza

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

realizację programu wojewódzkiemu urzędowi pracy, który realizuje program w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy. Każdego roku do końca października Wojewódzki Urząd Pracy informuje Ministra pracy o podjętej inicjatywie realizacji w następnym roku budżetowym określonych programów regionalnych, ich wstępnych założeniach, przewidywanym objęciu programem regionalnym przynajmniej jednego z priorytetów przyjętych do realizacji w ramach regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia, wykazie powiatów proponowanych do objęcia programem regionalnym, grupach bezrobotnych, dla których przygotowanie programu regionalnego jest konieczne. Po otrzymaniu przez marszałka województwa informacji z MRPiPS o wysokości kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej dla województwa na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wojewódzki urząd pracy zawiera z powiatowymi urzędami pracy porozumienie na realizację programu regionalnego. W ramach programów regionalnych powiatowe urzędy pracy stosują usługi i instrumenty rynku pracy przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Realizacja programu regionalnego może wychodzić poza dany rok kalendarzowy. Realizację programu regionalnego monitoruje marszałek województwa. Poprzez realizację programów regionalnych stworzone są dodatkowe możliwości aktywizacji osób bezrobotnych.

W latach 2015-2018 289 powiatowych urzędów pracy kontynuowało realizację programów regionalnych, realizację programów regionalnych rozpoczęło w sumie 667 PUP – łącznie w omawianym okresie, niektóre PUP kilka razy rozpoczynały realizację programów regionalnych – stąd liczby się sumują, zakończyły ich realizację 516 PUP, a w końcu danego roku 440 PUP realizowało nadal programy regionalne. Dane z czterech lat przedstawia tabela 10.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Tab. 10 Programy regionalne w latach 2015-2018 r.

Wyszczególnienie	Kontynuowane z poprzedniego okresu sprawozdawczego	Rozpoczęte	Zakończone	Realizowane w końcu okresu sprawozdawczego
		w okresie sprawozdawczym		
2015	10	88	55	43
2016	37	160	108	89
2017	82	209	128	163
2018	160	210	225	145
RAZEM	**289**	**667**	**516**	**440**

Źródło: Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Łącznie w latach 2015 -2018 udział w programach regionalnych rozpoczęło 29 470 osób, zakończyło udział 26 470 osób. Z osób, które ukończyły programy regionalne 20 381 osób podjęło pracę w trakcie lub do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie regionalnym i w przypadku roku 2018 wykonywały ją co najmniej 30 dni. Dane dotyczące uczestników przedstawia tabela 11.

Tab. 11 Uczestnicy programów regionalnych w latach 2015-2018 r.

Wyszczególnienie	Osoby, które rozpoczęły udział w programach regionalnych	Osoby, które zakończyły udział w programach regionalnych	Osoby, które podjęło pracę w trakcie lub do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie regionalnym
2015	5551	5047	3570
2016	6240	5211	4007
2017	7219	6944	5638
2018	10460	9268	7166
RAZEM	**29470**	**26470**	**20381**

Źródło: Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

5. Analiza i struktura wydatków z Funduszu Pracy na poziomie regionalnym na przykładzie woj. kujawsko – pomorskiego w 2018 r.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe zadania dotyczące zatrudnienia i bezrobocia są zadaniami własnymi tych samorządów. Dlatego też koszty funkcjonowania wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy od 2004 r. finansowane są z dochodów własnych (budżetów) samorządów województw i powiatów. Limitowane środki Funduszu Pracy przyznawane są decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań. Środki nielimitowane przyznawane są w wysokości faktycznych potrzeb na finansowania zasiłków dla bezrobotnych i dodatków aktywizacyjnych. Środki Funduszu Pracy na realizację aktywnych polityk rynku pracy przekazywane są na poziom lokalny (do starostów powiatów) przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za pośrednictwem marszałków województwa, a konkretnie na podstawie wyliczeń – algorytmu, podziałem środków zajmują się wojewódzkie urzędy pracy. Dotyczy to zarówno środków na realizacje aktywnych form, jak i form fakultatywnych. Po dokonaniu rozdziału środków decyzją Ministra środki przekazywane są starostom powiatów. Na poziomie lokalnym podejmowane są decyzje (z uwzględnieniem opinii powiatowej rady rynku pracy) odnośnie kwot przeznaczanych na konkretne działania i konkretne formy aktywizacji.[11]

Długofalowa regionalna polityka rynku pracy ma szanse istnienia, jeśli nastąpi zwiększenie wpływu samorządu województwa na kształtowanie regionalnej polityki w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz lepsze zarządzanie środkami przewidzianymi na finansowanie zadań podejmowanych przez samorząd województwa, czyli m.in. z Funduszu Pracy. Zadania i przedsięwzięcia określane być powinny w regionalnych planach działań na rzecz zatrudnienia oraz w strategiach rozwoju województw.

Województwo kujawsko-pomorskie jest podzielone na 19 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatu:

[11] Polityka rynku pracy w Polsce, E. Flaszyńska w: M. Grewiński (red.), Polityka rynku pracy - w kierunku poszukiwania polskiego modelu kontraktacji usług, Wydawnictwo WSP im. J. Korczaka w Warszawie, Warszawa 2015, s. 29.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- Bydgoszcz – powiat grodzki
- Bydgoszcz – powiat ziemski
- Grudziądz – powiat grodzki
- Grudziądz – powiat ziemski
- Toruń – powiat grodzki
- Toruń – powiat ziemski
- Włocławek – powiat grodzki
- Włocławek – powiat ziemski
- Aleksandrów Kujawski
- Brodnica
- Chełmno
- Golub-Dobrzyń
- Inowrocław
- Lipno
- Mogilno
- Nakło nad Notecią
- Radziejów
- Rypin
- Sępólno Krajeńskie
- Świecie
- Tuchola
- Wąbrzeźno
- Żnin

W końcu 2018 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim znajdowało się 72 655 bezrobotnych i 1433 osoby poszukujące pracy. W 2018 roku zarejestrowały się jako bezrobotne 116 834 osoby, a wyłączono z ewidencji z różnych powodów 125 722 osoby. Charakterystykę zarejestrowanych osób bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r. przedstawia tabela 12.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Tab. 12. Zarejestrowani bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r.

Wyszczególnienie		KUJAWSKO-POMORSKIE	
		w osobach	w %
Zarejestrowani bezrobotni ogółem		**72 655**	**100,0**
w tym	Kobiety	44 215	60,9
	Mężczyźni	28 440	39,1
	poprzednio pracujący	63 542	87,5
	z prawem do zasiłku	12 149	16,7
	zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	2 375	3,3
	zamieszkali na wsi	34 760	47,8
	do 30 roku życia	19 275	26,5
	do 25 roku życia	9 040	12,4
	długotrwale bezrobotne	42 021	57,8
	powyżej 50 roku życia	18 291	25,2
	Niepełnosprawni	3 236	4,5
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	17 183	23,7
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	197	0,3
	bez kwalifikacji zawodowych	26 653	36,7
	bez doświadczenia zawodowego	14 088	19,4

Źródło: Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2018 roku liczba rozpoczęć udziału w podstawowych formach aktywizacji w ramach programów przeciwdziałania bezrobociu w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 24 568 osób (w Polsce było 285 979 rozpoczęć). W porównaniu z 2017 rokiem nastąpił spadek liczby zaktywizowanych o 17,9% (w Polsce był spadek na poziomie 23,2%).

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Zmniejszyła się liczba osób zatrudnionych w trakcie i po ukończeniu programu (dla województwa kujawsko-pomorskiego o 1,0%, dla Polski o 8,3%). Najbardziej popularnymi formami aktywizacji były staże i roboty publiczne.[12]

W 2018 roku powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego realizowały dodatkowe projekty w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 oraz w ramach Osi Priorytetowej 8 Aktywni na rynku pracy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Sytuację na rynku pracy i udział w aktywnych programach rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2018 w odniesieniu do lat 2015-2017 przedstawia tabela 13.

Tab. 13. Sytuacja na rynku pracy i udział osób w aktywnych programach rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015 – 2018

Zakres			2015	2016	2017	2018
Stopa bezrobocia w %			**13,2**	**12,0**	**9,9**	**8,8**
Zarejestrowani bezrobotni			**107 255**	**98 522**	**81 543**	**72 655**
Napływ bezrobotnych			**167 762**	**152 699**	**130 282**	**116 834**
Odpływ			**187 618**	**161 432**	**147 261**	**125 722**
Podjęcia pracy			**90 603**	**84 830**	**74 885**	**65 740**
w tym podjęcia pracy niesubsydiowanej			73 274	66 054	56 499	51 973
Rozpoczęcia udziału w aktywnych programach rynku pracy razem [1)]			**47 266**	**39 618**	**38 521**	**29 418**
z tego	pracy subsydiowanej		17 329	18 776	18 386	13 767
	w tym	prac interwencyjnych	3 593	2 992	2 908	2 759
		robót publicznych	5 569	4 934	5 202	4 498
		podjęcia działalności gospodarczej	2 252	2 099	2 095	1 809
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	9	20	13
		podjęcia pracy w ramach	4 702	3 343	2 962	2 624

[12] Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 4 i nast.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

		refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego				
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	508	621	505
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	29	45	19
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	1	1
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	7	1	3
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	153	158	74
	rozpoczęcia szkolenia		7 508	5 312	3 831	4 020
		w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	225	118	108
	rozpoczęcia stażu		18 262	11 977	12 936	8 858
		w tym w ramach bonu stażowego	442	289	102	15
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego [2)]		15	10	14	7
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej		4 152	3 543	3 354	2 766
		w tym w ramach PAI	370	404	118	90
Oferty pracy ogółem			**95 290**	**90 619**	**95 389**	**89 897**
w tym pracy subsydiowanej			37 990	32 639	33 985	23 838

Źródło: Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ogółem w 2018 roku województwo kujawsko-pomorskie na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych otrzymało środki Funduszu Pracy w wysokości 299 176,6 tys. zł. Było to o 10,8% mniej niż rok wcześniej. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, decyzjami z 15 listopada 2017 roku i 27 lutego 2018 roku ustalił kwoty środków Funduszu Pracy, jakie mogły być wydatkowane w 2018 roku na finansowanie zadań realizowanych w województwie kujawsko-pomorskim.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Podział kwot ww. środków został dokonany uchwałą Nr 10/372/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 marca 2018 roku zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 roku oraz uchwałą Nr 10/373/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 marca 2018 roku zmieniającą uchwałę w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2018 roku. Uchwały te zostały podjęte w oparciu o kryteria określone przez Sejmik Województwa Kujawsko - Pomorskiego uchwałą Nr XXXVII/618/17 z dnia 23 października 2017 roku.[13] Zgodnie z ww. uchwałami dokonano podziału kwot na zadania realizowane przez samorządy powiatów, łącznie 182 056,5 tys. zł w tym na:

1. programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej 168 879,4 tys. zł;
2. inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatów 13 177,1 tys. zł.

W ramach limitu ustalonego na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wydzielona została kwota 100 217,1 tys. zł na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach:

1) 8i *dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników* – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) 2014-2020: kwota 47 113,2 tys. zł;
2) 8ii *trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży* w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014-2020: kwota 53 103,9 tys. zł.

[13] V. Murawska, Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 108 i nast.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Podział środków z FP przedstawia tabela 14.

Tab. 14 Środki Funduszu Pracy przyznane na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tys. zł) w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r.

Powiatowy Urząd Pracy	Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów	Środki FP na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa						
		RAZEM EFS	RPO WK-P			PO WER		
			RAZEM	w tym:		RAZEM	w tym:	
				wkład unijny	krajowy wkład publiczny		wkład unijny	krajowy wkład publiczny
PUP Aleksandrów Kujawski	2 400,6	3 503,8	1 647,2	1 400,1	247,1	1 856,6	1 706,1	150,6
PUP Brodnica	1 911,6	2 790,1	1 311,7	1 114,9	196,8	1 478,5	1 358,6	119,9
PUP Bydgoszcz	6 627,1	9 672,7	4 547,3	3 865,2	682,1	5 125,5	4 709,8	415,7
PUP Chełmno	2 148,5	3 135,9	1 474,2	1 253,1	221,1	1 661,7	1 526,9	134,8
PUP Golub-Dobrzyń	1 863,8	2 720,2	1 278,8	1 087,0	191,8	1 441,4	1 324,5	116,9
PUP Grudziądz	5 255,4	7 670,6	3 606,0	3 065,1	540,9	4 064,6	3 734,9	329,6
PUP Inowrocław	7 387,1	10 782,1	5 068,8	4 308,5	760,3	5 713,3	5 249,9	463,3
PUP Lipno	3 975,9	5 803,0	2 728,1	2 318,9	409,2	3 075,0	2 825,6	249,4
PUP Mogilno	1 880,8	2 745,2	1 290,5	1 097,0	193,6	1 454,7	1 336,7	118,0
PUP Nakło nad Notecią	3 061,7	4 468,8	2 100,8	1 785,7	315,1	2 368,0	2 175,9	192,0
PUP Radziejów	2 491,6	3 636,7	1 709,7	1 453,2	256,4	1 927,0	1 770,8	156,3
PUP Rypin	1 837,8	2 682,4	1 261,0	1 071,9	189,2	1 421,4	1 306,1	115,3
PUP Sępólno Krajeńskie	1 997,5	2 915,6	1 370,6	1 165,0	205,6	1 544,9	1 419,6	125,3
PUP Świecie	2 395,5	3 496,4	1 643,7	1 397,1	246,6	1 852,7	1 702,4	150,3
PUP dla Miasta Torunia	3 214,4	4 691,6	2 205,6	1 874,7	330,8	2 486,0	2 284,4	201,6
PUP dla Powiatu Toruńskiego	3 569,0	5 209,2	2 448,9	2 081,6	367,3	2 760,3	2 536,4	223,9
PUP Tuchola	1 981,7	2 892,5	1 359,8	1 155,8	204,0	1 532,7	1 408,4	124,3
PUP Wąbrzeźno	1 625,8	2 372,9	1 115,5	948,2	167,3	1 257,4	1 155,4	102,0

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

PUP Włocławek	10 297,4	15 029,8	7 065,7	6 005,8	1 059,8	7 964,1	7 318,2	645,9
PUP Żnin	2 739,0	3 997,7	1 879,4	1 597,5	281,9	2 118,3	1 946,5	171,8
OGÓŁEM	**68 662,3**	**100 217,1**	**47 113,2**	**40 046,2**	**7 067,0**	**53 03,9**	**48 797,2**	**4 306,7**

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Zob.: V. Murawska, Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 108 i nast.

W 2018 roku na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazał z rezerwy Funduszu Pracy kwotę 49 152,6 tys. zł.

W ramach tych środków powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego pozyskały środki na realizację:

1. programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus – 15 822,0 tys. zł,
2. programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi – 6 778,9 tys. zł,
3. programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku 45 lat i powyżej – 4 976,0 tys. zł,
4. innych programów, których realizacja wynikać będzie z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy – 4 392,0 tys. zł,
5. programów aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych – 3 238,7 tys. zł,
6. programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych – 560,0 tys. zł,
7. programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną, w szczególności niepełnosprawną – 85,0 tys. zł.

Podział środków przedstawia tabela 15

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Tab. 15 Środki Funduszu Pracy przyznane na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tys. zł) w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r.

Powiatowy Urząd Pracy	Dodatkowe środki Funduszu Pracy pozyskane z rezerwy Ministra										
	RAZEM	Programy regionalne		Programy aktywizacji zawodowej bezrobotnych							Innych programów, których realizacja wynika z diagnozy bieżącej potrzeby rynku pracy
		Wiek naszym atutem - II edycja	Łagodzenie skutków nawałnicy z 2017 roku	w wieku 45 lat i powyżej	długotrwale	do 30 roku życia	zamieszkujących na wsi	niepełnosprawnych oraz sprawujących opiekę nad osobą zależną,w szczególności niepełnosprawną	rodziców powracających na rynek pracy oraz opiekunów osób niepełnosprawnych	w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych	
PUP Aleksandrów Kujawski	1 061,6	423,0	0,0	0,0	205,8	0,0	432,8	0,0	0,0	0,0	0,0
PUP Brodnica	178,6	58,6	0,0	0,0	120,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
PUP Bydgoszcz	1 380,0	0,0	0,0	180,0	0,0	400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	800,0
PUP Chełmno	513,5	0,0	0,0	150,0	332,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2
PUP Golub-Dobrzyń	409,5	371,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	38,4
PUP Grudziądz	9 818,5	1 929,5	0,0	2 984,0	720,0	0,0	1 440,0	85,0	260,0	1 400,0	1 000,0
PUP Inowrocław	3 449,5	2 034,1	0,0	264,0	264,0	0,0	0,0	0,0	0,0	887,4	0,0
PUP Lipno	6 247,8	1 504,3	0,0	165,9	0,0	0,0	1 298,5	0,0	0,0	2 779,1	500,0
PUP Mogilno	2 300,3	445,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 715,0	140,0
PUP Nakło nad Notecią	1 183,1	392,6	221,3	0,0	322,4	0,0	0,0	0,0	0,0	230,2	16,6
PUP	5 074,2	1	0,0	0,0	350,0	0,0	840,0	0,0	0,0	2 400,0	0,0

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Radziejów		484,2									
PUP Rypin	2 165,1	772,5	0,0	132,3	0,0	0,0	456,1	0,0	0,0	804,2	0,0
PUP Sępólno Krajeńskie	3 245,5	491,3	131,2	390,0	120,0	0,0	527,4	0,0	200,0	1 167,8	217,8
PUP Świecie	493,5	0,0	0,0	0,0	179,8	0,0	313,7	0,0	0,0	0,0	0,0
PUP dla Miasta Torunia	2 087,4	645,6	0,0	349,8	0,0	1 092,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
PUP dla Powiatu Toruńskiego	5 023,4	1 187,4	0,0	360,0	360,0	0,0	1 210,0	0,0	100,0	1 650,0	156,0
PUP Tuchola	1 103,4	667,9	147,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	288,0	0,0
PUP Wąbrzeźno	235,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	235,3	0,0
PUP Włocławek	2 265,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 265,0	0,0
PUP Żnin	917,4	392,6	0,0	0,0	264,4	0,0	260,4	0,0	0,0	0,0	0,0
OGÓŁEM	49 152,6	12 800,0	500,0	4 976,0	3 238,7	1 492,0	6 778,9	85,0	560,0	15 822,0	2 900,0

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Zob.: V. Murawska, Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 108 i nast.

W 2018 roku realizowane w kujawsko-pomorskim były dwa programy regionalne: „Wiek naszym atutem – II edycja (kwota 12 800,0 tys. zł.)” oraz „Łagodzenie skutków nawałnicy z 2017 roku” (500,0 tys. zł). Program „Wiek naszym atutem – II edycja” był prowadzony w partnerstwie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz 15 powiatowych urzędów pracy: w Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Golubiu-Dobrzyniu, Grudziądzu, Inowrocławiu, Lipnie, Mogilnie, Nakle nad Notecią, Radziejowie, Rypinie, Sępólnie Krajeńskim, dla Miasta Torunia, dla Powiatu Toruńskiego, Tucholi i Żnina. Odbiorcami Programu byli bezrobotni w wieku od 30 do 50 roku życia, w tym głównie kobiety, osoby bez wykształcenia średniego oraz długotrwale bezrobotni.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Program regionalny „Łagodzenie skutków nawałnicy z 2017 roku” był odpowiedzią na skutki wichur, które dotknęły powiaty leżące w północno-zachodniej części województwa. Był on realizowany w partnerstwie z 3 powiatowymi urzędami pracy: w Nakle nad Notecią, Sępólnie Krajeńskim i Tucholi.

Województwo Kujawsko-Pomorskie otrzymało z Krajowego Funduszu Szkoleniowego środki w wysokości 4 481 400,00 zł w 2018 r. Podobnie jak w kraju, w 2018 r. środki te były niższe niż w latach ubiegłych. Podział środków KFS na lata 2015-2018 pokazuje tabela 16.

Tab. 16 Krajowy Funduszu Szkoleniowy dla kujawsko pomorskiego (w tys. złotych) – środki podzielone w ramach puli 80% czyli puli Ministra

Wyszczególnienie	KFS
2015	6 562,0
2016	7 800,0
2017	8 388,9
2018	4 481,4

Źródło: Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ponadto w ciągu roku powiatowym urzędom pracy w ramach środków rezerwy Krajowego Funduszu Szkoleniowego zostało przyznane ponad 1 372 400,00 zł.

Do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 1285 wniosków o dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS. Ostatecznie podpisanych zostało 851 umów (53,6% to firmy zatrudniające ponad 10 osób). Łącznie w 2018 roku w województwie kujawsko-pomorskim z kształcenia ustawicznego sfinansowanego z KFS skorzystało 3377 osób. Osobom tym sfinansowano: 3261 szkoleń, 137 egzaminów umożliwiających uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, 24 razy sfinansowano też studia podyplomowe. Z przyznanej kwoty 5 853 800,00 zł wydano 5 785 935,59 zł (98,8%). Średni koszt wsparcia na osobę wyniósł 1 713,34 zł.. Dodatkowo Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na realizację działań związanych z KFS otrzymał 30 000,00 zł.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

W 2018 r. realizowano wiele programów na rzecz przedsiębiorczości.[14] W 2018 r. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w województwie zakończono realizację 81 operacji z zakresu rozpoczynania działalności gospodarczej oraz 10 operacji z zakresu rozwijania działalności gospodarczej w ramach Regionalnego programu. Beneficjenci środków w ramach RPO działali w obszarze usług związanych najczęściej z handlem, gastronomią, budownictwem, kosmetyką, fizjoterapią i rekreacją. Podejmowane przez nich działania miały charakter inwestycyjny, wiązały się z zakupem sprzętu i urządzeń i/lub przeprowadzeniem robót budowlanych. Beneficjenci realizujący zadania z zakresu podejmowania działalności gospodarczej uzyskali pomoc w wysokości od 50 000,00 do 100 000,00 zł, natomiast beneficjenci realizujący zadania z zakresu rozwijania działalności gospodarczej uzyskali pomoc w wysokości od 117 000,00 do 300 000,00 zł.

Kontynuowano także projekt „Pożyczki dla przedsiębiorczych" w ramach Działania 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia" PO KL 2007-2013. W ramach zadania utrzymywano realizację projektu wyłonionego do dofinansowania w 2012 r. (okres realizacji projektu od 1 października 2012 r. do 31 grudnia 2015 r.)., w okresie monitorowania (2016-2020), w którym nadal udzielane były pożyczki. W ramach ww. projektu osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą (zarówno bezrobotne, nieaktywne zawodowo, jak i pracujące) mogły skorzystać z: pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę (preferencyjne oprocentowanie na poziomie 0,5% w skali roku, okres spłaty pożyczki wraz z odsetkami nie mógł przekraczać 60 miesięcy od momentu podpisania umowy, możliwe było udzielenie maksymalnie 6 miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowych). W 2018 r. zostały przyznane 103 pożyczki na łączną kwotę 4 533 964,90 zł. Średnia wysokość pożyczki przyznanej w 2018 r. wyniosła 44 019,08 zł. W roku 2018 r. zostały złożone 134 wnioski o przyznanie pożyczki, na podstawie których podpisano 103 umowy na wypłatę środków. Najwięcej pożyczek przeznaczonych zostało na cele inwestycyjno-obrotowe (60,19% - wartość 2 627 709,45 zł) i

[14] Powyższe zestawienie i dane pochodzą ze Sprawozdania z realizacji działań określonych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 rok za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r., WUP Toruń, 2019.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

inwestycyjne (32,04% - wartość 1 521 267,45 zł). Najniższy procent 7,77 – stanowiły umowy o pożyczkę na cele obrotowe – wartość 384 988 zł.

Realizacja projektów w ramach Podziałania 8.3 „Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 r. dotyczyła 24 projektów o łącznej wartości 49 209 186,12 zł ukierunkowanych na wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy tj. osób bezrobotnych lub biernych zawodowo, powyżej 29 roku życia, w szczególności osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach. W projektach tych udzielane było kompleksowe wsparcie służące tworzeniu nowych miejsc pracy na otwartym rynku. W ramach wyłonionych do dofinansowania projektów realizowane są zindywidualizowane i kompleksowe działania szkoleniowo-doradcze (w tym poradnictwo psychologiczne) dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie pomostowe w formie finansowej oraz w formie usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym oraz usług asystentury. Projekty zostały zakończone.

Poza tym w 2018 r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 1 285 wniosków o dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS. Ostatecznie podpisanych zostało 851 umów z pracodawcami (53,58% to firmy zatrudniające poniżej 10 osób). Łącznie w 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim z kształcenia ustawicznego finansowanego z KFS skorzystało 3 377 osób. Osobom tym sfinansowano: 3 216 szkoleń, 137 egzaminów umożliwiających uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, 24 razy sfinansowano też studia podyplomowe. Biorąc jednak pod uwagę liczbę firm w województwie (ok. 130 tys.), liczba firm korzystających z KFS nie była duża. Wpływ na to miała przede wszystkim mała ilość środków przeznaczonych w 2018 r. na KFS.

Działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy (PUP) ze środków Funduszu Pracy znajdujących się w dyspozycji samorządów powiatów oraz programy z rezerwy

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Funduszu Pracy realizowane były w oparciu o przepisy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W 2018 roku w ramach zadania realizowane były działania powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w oparciu o przepisy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, których celem była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. W głównej mierze realizacja ww. działań opierała się na środkach otrzymanych przez powiaty na podstawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie w części znajdującej się w dyspozycji powiatów. W 2018 rok na realizację ww. działań łącznie powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego otrzymały kwotę 68 662 269,00 zł. Ponadto zgodnie z wydanymi przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Zasadami ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w 2018 rok" powiatowe urzędy pracy pozyskały dodatkowe środki na program regionalny.

Ponadto powiatowe urzędy pracy pozyskały z rezerwy Funduszu Pracy środki na realizację:

- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus – 15 822,0 tys. zł,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi – 6 778,9 tys. zł,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku 45 lat i powyżej – 4 976,0 tys. zł,
- innych programów, których realizacja wynikać będzie z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy – 4 392,0 tys. zł,
- programów aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych – 3 238,7 tys. zł,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych – 560,0 tys. zł,

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną, w szczególności niepełnosprawną – 85,0 tys. zł.[15]

W 2018 roku na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy woj. kujawsko-pomorskiego Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej przekazał z rezerwy Funduszu Pracy kwotę 49 152 600 zł.

W 2018 roku w województwie kujawsko-pomorskim kontynuowany był Program „Praca dla młodych". Na realizację w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2016-2018 tego zadania dotyczącego refundowania pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia przyznane zostały środki z Funduszu Pracy w kwocie 200 775,5 tys. zł. Limit środków wykorzystany w 2016 roku – 50 193,9 tys. zł, 2017 rok i 2018 rok – po 75 290,8 tys. zł. W okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego na refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne 3289 osób wydatkowały 52 600,4 tys. zł.

Podział środków z Funduszu Pracy na poszczególne powiaty województwa przedstawia tabela 17.

Tab. 17 Łączne środki Funduszu Pracy (w tys. zł) w województwie kujawsko pomorskim w 2018 r.

Powiatowy Urząd Pracy	RAZEM
PUP Aleksandrów Kujawski	8 647,9
PUP Brodnica	6 946,9
PUP Bydgoszcz	23 048,2
PUP Chełmno	8 190,1
PUP Golub-Dobrzyń	6 992,3

[15] Tamże.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

PUP Grudziądz	30 708,0
PUP Inowrocław	26 965,7
PUP Lipno	20 295,7
PUP Mogilno	8 373,2
PUP Nakło nad Notecią	11 699,0
PUP Radziejów	12 970,8
PUP Rypin	9 207,0
PUP Sępólno Krajeńskie	10 626,1
PUP Świecie	8 350,2
PUP dla Miasta Torunia	13 609,5
PUP dla Powiatu Toruńskiego	17 622,5
PUP Tuchola	8 154,1
PUP Wąbrzeźno	6 024,6
PUP Włocławek	30 402,1
PUP Żnin	9 722,2
OGÓŁEM	**278 556,1**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie V. Murawska, Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 108 i nast.

Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 roku, w odniesieniu do roku poprzedniego, były mniejsze o 16,4% i wyniosły 424 590,2 tys. zł. Zmniejszyły się zarówno wydatki na zasiłki dla osób bezrobotnych (15,7%), jak i na programy na rzecz promocji zatrudnienia (16,6%). Wydatki na programy na rzecz promocji i zatrudnienia wyniosły 272 377,6 tys. zł, co stanowiło 64,2% (wobec 64,4% w 2017 r.). Ponad połowa tej kwoty (53,0%) przeznaczona została na aktywizację bezrobotnych do 30 roku życia, a 12,7% na aktywizację osób powyżej 50 roku życia. Udział wydatków na zasiłki dla osób bezrobotnych ukształtował się na poziomie 30,2%.[16]

[16] Sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy, województwo kujawsko-pomorskie. Zob.: V. Murawska, Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019, s. 108 i nast.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

W strukturze wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia największy udział – 24,8% przypadł wydatkom na staże. Na refundację wynagrodzeń osób do 30 roku życia – wydatkowanych zostało 19,3% środków przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych. W strukturze wydatków Funduszu Pracy na formy aktywne znaczny udział stanowiły także koszty finansowania robót publicznych (14,1%), dofinansowania podjęć działalności gospodarczej (14,1%) oraz refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy (12,7%).

Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji w 2018 roku wyniosła w województwie kujawsko-pomorskim 84,2% (w Polsce 85,0%). Największą efektywnością zatrudnieniową charakteryzowały się prace interwencyjne 94,5% oraz przyznanie środków na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej 93,6%. Na podstawowe formy aktywizacji zawodowej realizowane w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim z Funduszu Pracy przeznaczono kwotę 203 959,4 tys. zł (8,0% kwoty dla Polski). Średni koszt uzyskania zatrudnienia po zakończeniu programu (efektywność kosztowa) wyniósł 9 836,95 zł (dla Polski - 10 286,42 zł). Był to wskaźnik lepszy niż w innych województwach. Najniższy koszt uzyskania zatrudnienia po zakończeniu omawianych programów miały, podobnie jak w Polsce, szkolenia (województwo – 2833,35 zł, Polska – 4408,98 zł) i prace interwencyjne (województwo - 6476,51 zł, Polska - 6459,81 zł). Natomiast najwyższy koszt uzyskania zatrudnienia po zakończeniu programu dotyczył podejmowania pracy w ramach refundacji kosztów (województwo - 20 103,99 zł, Polska - 15 961,45 zł) oraz podejmowania działalności gospodarczej (województwo – 20 103,99 zł, Polska - 18 785,25 zł). Wskaźniki efektywności uzyskane w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r. przedstawia tabela 18.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Tab. 18 Wskaźniki podstawowych form aktywizacji zawodowej uzyskane w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2018 r.

	Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej (w %)	Wskaźnik efektywności kosztowej (w zł)
POLSKA ogółem	**84,96**	**10 286,42**
Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim	91,84	9 826,07
Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy	83,39	9 196,92
Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie	87,29	9 935,09
Powiatowy Urząd Pracy w Golubiu-Dobrzyniu	82,43	10 075,60
Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu	85,70	9 644,78
Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie	71,39	12613,31
Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie	89,24	10 815,62
Powiatowy Urząd Pracy w Nakle nad Notecią	77,89	12 003,82
Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie	89,82	11 493,83
Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie	90,91	8 772,43
Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim	88,04	8 776,09
Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu	87,28	7 446,23
Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Toruńskiego	75,34	12 160,97
Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi	82,01	10 222,67
Powiatowy Urząd Pracy w Wąbrzeźnie	81,24	10 695,38
Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku	81,48	9 734,21
Powiatowy Urząd Pracy w Żninie	83,06	9 626,93
Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy	87,58	9 855,89
Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu	90,25	7 690,05
Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia	78,49	10 831,66

Źródło: Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Praktyka wskazuje, że urzędy pracy nie stosują całego katalogu form wsparcia wymienionego w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jest to

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

uzależnione od dostępnych środków finansowych i zainteresowania pracodawców. Przy zmniejszających się środkach z Funduszu Pracy skuteczniejsze byłoby lepsze powiązanie efektów z nakładami na podstawowe formy aktywizacji. Poza tym wybór form aktywizacji należy do decyzji starosty biorąc pod uwagę ich skuteczność dla lokalnego rynku pracy. Problematycznym jest tez fakt, że np. najniższe wskaźniki efektywności niosą zawsze szkolenia, są one jednak instrumentem pozwalającym na nabycie nowych, zwykle trwałych kwalifikacji.

W latach 2016-2018 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu realizował 4 programy regionalne:

1. Program regionalny 2016 roku,
2. Program regionalny 2017 roku „Wiek naszym atutem",
3. Program regionalny 2018 roku „Wiek naszym atutem – II edycja"
4. Program regionalny 2018 roku „Łagodzenie skutków nawałnicy z 2017 roku".

Pierwszy z programów, w 2016 r., program regionalny skierowany był do 380 osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia, w tym głównie kobiet, osób bez wykształcenia średniego oraz długotrwale bezrobotnych.[17] W programie regionalnym uczestniczyło 11 powiatowych urzędów pracy, tj. w Brodnicy, w Golubiu – Dobrzyniu, w Grudziądzu, w Lipnie, w Mogilnie, w Radziejowie, w Rypinie, w Sępólnie Krajeńskim, dla Miasta Torunia, dla Powiatu Toruńskiego, w Tucholi. Budżet programu wyniósł 3 314 505,01 zł, a w programie wzięło udział 405 osób, z czego zakończyło udział 379 osób. W ramach programu zatrudnienie uzyskały 292 osoby, przy wskaźniku efektywności zatrudnieniowej wynoszącym 79,42 % oraz efektywności kosztowej wynoszącej 11 351,04 zł na osobę. W ramach programu: poradnictwem zawodowym objętych było 217 osób, pośrednictwem pracy objętych było 268 osób, szkoleniami (w tym stypendiami) objęte były 73 osoby, stażami objętych było 167 osób, jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej otrzymało 47 osób, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego objęła 65 osób, prace interwencyjne objęły 25 osób, roboty

[17] Dane na temat realizacji programów regionalnych pochodzą z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

publiczne objęły 28 osób. W programie wzięło udział 267 kobiet, 167 osób bez wykształcenia średniego oraz 147 osób długotrwale bezrobotnych.

W 2017 r. program regionalny skierowany był do 963 osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia, w tym głównie kobiet, osób bez wykształcenia średniego oraz długotrwale bezrobotnych. W programie regionalnym uczestniczyło 13 powiatowych urzędów pracy, tj. w Aleksandrowie Kujawskim, w Brodnicy, w Golubiu – Dobrzyniu, w Grudziądzu, w Lipnie, w Mogilnie, w Nakle nad Notecią, w Radziejowie, w Rypinie, w Sępólnie Krajeńskim, dla Miasta Torunia, dla Powiatu Toruńskiego, w Tucholi. Budżet programu wyniósł 9 517 100,28 zł, a w programie wzięło udział 1045 osób, z czego zakończyło udział 981 osób. W ramach programu zatrudnienie uzyskało 787 osób, przy wskaźniku efektywności zatrudnieniowej wynoszącym 80,33 % oraz efektywności kosztowej wynoszącej 12 092,88 zł na osobę. W ramach programu:
poradnictwem zawodowym objętych było 545 osób, pośrednictwem pracy objętych było 729 osób, szkoleniami (w tym stypendiami) objętych zostało 110 osób, stażami objętych było 368 osób, jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej otrzymały 92 osoby, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego objęła 127 osób, prace interwencyjne objęły 73 osoby, roboty publiczne objęły 276 osób, szkolenie „ABC przedsiębiorczości" objęło 15 osób. W programie ponadto wzięły udział 594 kobiety, 553 osoby bez wykształcenia średniego oraz 410 osób długotrwale bezrobotnych.

Również w 2017 r. wprowadzono II edycję programu, skierowaną tym razem do większej grupy osób - 1339 osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia, w tym głównie kobiet, osób bez wykształcenia średniego oraz długotrwale bezrobotnych. Budżet programu wyniósł 12 430 032,10 zł.

W 2018 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu realizował program regionalny „Łagodzenie skutków nawałnicy z 2017 roku", który skierowany był do 53 osób bezrobotnych, w tym głównie osób młodych, długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób w wieku 50+, osób niepełnosprawnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych. W programie regionalnym uczestniczyły 3 powiatowe urzędy pracy, tj. w Nakle nad Notecią, w Sępólnie Krajeńskim i w Tucholi. Budżet programu wyniósł 479 754,13 zł, a w programie wzięło udział 55 osób, z czego zakończyły udział w programie 52 osoby. W ramach programu zatrudnienie uzyskało 45 osób, przy wskaźniku efektywności zatrudnieniowej wynoszącym aktualnie 88,46% oraz efektywności kosztowej wynoszącej 10 661,20 zł na osobę. W ramach programu: poradnictwem zawodowym objętych zostało 39 osób, pośrednictwem pracy objętych zostało 55 osób, prace interwencyjne objęły 1 osobę, roboty publiczne objęły 54 osoby. W programie ponadto wzięło udział 7 kobiet, 41 osób bez wykształcenia średniego oraz 17 osób długotrwale bezrobotnych.

Powyższe programy pokazują, że powiatowe urzędy pracy stosują w nich usługi i instrumenty rynku pracy przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

6. Nowy model zarządzania regionalną polityką rynku pracy

Przedstawione powyżej dane i informacje obrazują niezwykle wrażliwy instrument, jakim jest obszar oddziaływania Funduszu Pracy na zjawiska na rynku pracy występujące regionalnie i lokalnie. Podkreślić należy, że algorytm podziału środków, przy całej skomplikowanej procedurze przeliczeń, uzależnienia wysokość kwot środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej od:

a) liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia – w 75%,
b) efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych – w 25%;

Powiatowe urzędy pracy skupiają się dziś na przede wszystkim na jednym obszarze - na zmniejszaniu bezrobocia i/lub łagodzeniu jego skutków. Możliwości faktycznego wpływu na wzrost zatrudnienia na lokalnym rynku pracy są ograniczone. Wszystko to mimo posiadanych narzędzi finansowych i prawnych. Kontrowersyjna była bowiem sama wielkość

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

dostępnych w PUP środków na aktywizację zawodową, która początkowo rosła, natomiast od 2011 r., w okresie kryzysu gospodarczego, nie była w stanie zapewnić interwencji wystarczającej do szybkiego łagodzenia skutków bezrobocia. Środki z Funduszu Pracy dedykowane na aktywną politykę rynku pracy, przekazywane powiatowym urzędom pracy nie korespondowały z wysokim bezrobociem, a w warunkach niskiego bezrobocia również nie były zwiększane na aktywizację tych najtrudniejszych klientów urzędów pracy, a więc osób długotrwale bezrobotnych. Analizując trendy dotyczące planowania i dystrybucji środków Funduszu Pracy można stwierdzić, że poza tym problemem nie była tylko wysokość środków przeznaczanych na zadania, ale także niestabilność kwot wynikająca z decyzji politycznych o przeznaczeniu ich na inne cele, co znalazło wyraz np. w opiniach i stanowiskach Rady Rynku Pracy.

Podejmowane próby, czy to wzmocnienia partnerstwa z samorządem gminy i ośrodkami pomocy społecznej, czy też poprzez zlecanie usług aktywizacyjnych agencjom zatrudnienia okazały się niewystarczające dla realnego oddziaływania na aktywizacje osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Skuteczność tych instrumentów, ale także aktywnych form stosowanych przez powiatowe urzędy pracy utrzymuje się na niskim poziomie. Relatywnie niska efektywność i kosztowność tych instrumentów jest wpisana w logikę aktywizacji najtrudniejszych klientów – zatem konieczne są większe nakłady na aktywizację tego segmentu rynku pracy.

Niewątpliwie, publiczne wydatki, w tym z Funduszu Pracy, powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a więc zgodnie z podstawową zasadą dokonywania wydatków publicznych określoną w ustawie o finansach publicznych. Na terenie działania wielu powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim występowała poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej, jednak to wcale nie oznaczało, że łatwiej uzyskać tam było wysoką efektywność działań – bo w rejestrach pozostawały osoby trudno zatrudniane, oddalone od rynku pracy, którymi pracodawcy (ze względu na występujące u tych osób różne dysfunkcje) nie byli zainteresowani. Pracodawcy woleli zatrudnić cudzoziemca zmotywowanego do

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

zarabiania środków na życie poprzez wydajną pracę niż osoby będące długotrwałymi bezrobotnymi bez tej motywacji. Przy dobrej sytuacji społeczno-gospodarczej bardzo duży był też napływ i odpływ osób bezrobotnych, co wpływało na liczbę podejmowanych działań administracyjnych i obciążenie pracowników wieloma zadaniami, ale niekoniecznie miało wpływ na efektywność działań aktywizacyjnych. Na pierwszy plan wysuwa się problem powiązania składki zdrowotnej ze statusem bezrobocia, co utrudnia aktywizację osób bezrobotnych i tworzy dodatkowe koszty administracyjne po stronie urzędów.

Innym problemem jest realny pomiar efektywności, który opiera się dzisiaj na formule efektywności zatrudnieniowej i kosztowej, w małym stopniu uwzględniającej sytuację na lokalnym rynku pracy. Pomiar efektywności na podstawie grup kontrolnych, czy też uwzględnienia w tym pomiarach innych wskaźników, w tym trwałości zatrudnienia jest nadal dodatkową metodą pomiaru stosowaną incydentalnie przez niektóre urzędy pracy.

W dotychczasowej praktyce rządowo-samorządowego systemu publicznych służb zatrudnienia należało poza tym uwzględnić, że to samorząd, w którego skład wchodzą urzędy pracy powinien zapewnić funkcjonowanie tych jednostek na odpowiednim poziomie zapewniając standardy świadczenia usług i pracy z klientami. Tworzenie przez samorządy powiatowe porównywalnych warunków do prowadzenia procesów aktywizacyjnych (kadra, warunki lokalowe, środki na funkcjonowanie) było warunkiem prowadzenia aktywnej polityki rynku pracy adekwatnej do aktualnych uwarunkowań społeczno - gospodarczych i sytuacji na rynku pracy. Tymczasem zróżnicowana sytuacja finansowa samorządów jest barierą rozwoju lokalnych PSZ.

Dlatego należy rozważyć w przyszłości zmianę zasad dystrybucji środków Funduszu Pracy oraz wprowadzenie alternatywnych rozwiązań. Niemniej pamiętać jednak należy deklaracje samorządów z okresu czterech wielkich reform ustrojowych z 1998 roku, gdy to samorządy deklarowały, że urzędy pracy w ich zarządach lepiej i najefektywniej wykorzystają dostępne środki publiczne adresowane do rynku pracy. Deklaracje te często w praktyce nie potwierdziły, np. środki Funduszu Pracy przeznaczone na fakultatywne wydatki związane z bieżącą działalnością PUP zastępowały wydatki budżetu samorządu, a nie były

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

dodatkowymi, uzupełniającymi środkami. Środki europejskie miały pomagać samorządom województwa realizację innych celów polityki rynku pracy, tymczasem uzupełniały one tylko na nieco innych zasadach instrumenty stosowane przez powiatowe urzędy pracy.

Regionalne plany działań na rzecz zatrudnienia, za których przygotowanie odpowiadają zgodnie z ustawą wojewódzkie władze samorządowe, są w istocie planami pracy wojewódzkich urzędów pracy, nie konsultowanymi często z powiatami. To, czego tak bardzo brakuje w samorządach to brak umiejętności definiowania potrzeb i uwarunkowań rozwoju społeczności regionalnych i lokalnych, prognozowania zmian na regionalnych i lokalnych rynkach pracy, czy wspólnego z województwem opracowywania strategii zatrudnienia. Wojewódzkie strategie rozwoju czy plany zatrudnienia nie stanowią często wytycznej (a powinny) dla działania powiatowego urzędu pracy. Z drugiej strony być może poważnego potraktowania w przyszłych zmianach prawnych wymaga potrzeba zbudowania struktury instytucjonalnej urzędów pracy na poziomie gminy, co ułatwiłoby znacznie dotarcie do klienta i przejęcie przez urzędy pracy aktywnego partnera na rynku pracy, albo włączenie gminy w realne działania na rynku pracy, zwłaszcza w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. Nie bez znaczenia są realne kompetencje samorządów gminnych w zakresie rozwoju gospodarczego i kreowania miejsc pracy, co zupełnie zostało pominięte w regulacjach ustawowych rynku pracy. Obszarem wspólnym dla samorządu województwa i gminy jest rozwój i wspieranie przedsiębiorczości, tymczasem instrumenty rynku pracy skierowane na cel usytuowane są na poziomie powiatu (pożyczka/dotacja dla bezrobotnych na działalność gospodarczą, doposażenie stanowisk pracy), a tylko częściowo w formie dotacji uruchamiane są ze środków województwa w ramach PO WER. Ten obszar wydaje się zasadniczym dla lepszej koordynacji z poziomu regionalnego, przy zapewnieniu włączenia w te działania wszystkich szczebli samorządu.

Spełnianie oczekiwań klientów, łagodzenie negatywnych dla nich skutków bezrobocia i współdziałanie z rosnącą liczbą innych usługodawców jest służbom zatrudnienia niezbędne dla podniesienia jakości i efektywności. Kilkunastoletnie już doświadczenie w wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Społecznego wykazało

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

także problemy w koordynacji Europejskiego Funduszu Społecznego ze środkami krajowymi ze względu na rozproszenie gospodarowania Funduszem Pracy. Szansą jest poszerzenie możliwości działania samorządu województw poprzez wskazanie ich jako właściwych do określania i koordynowania regionalnej polityki w zakresie rynku pracy, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej i wspierania przedsiębiorczości w ramach strategii rozwoju województwa.

Ważne jest również podniesienie rangi rad rynku pracy i stworzenie sprawnie funkcjonującego gremium o charakterze opiniodawczo-doradczym. W powyższej sprawie należy również uwzględniać rolę Forum Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy oraz Konwentu Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy, które wypracowują wspólne kierunki realizacji zadań urzędów pracy oraz zarysy projektów rozwiązań kształtowania polityki zatrudnienia i zwalczania bezrobocia. Zasadniczym celem powinno być także szersze włączenie na poziomie krajowym Rady Dialogu Społecznego, a na poziomie regionalnym Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego w zarzadzanie i kreowanie regionalnej polityki rynku pracy, której kluczowym elementem powinno być wspieranie przedsiębiorczości i warunków rozwoju gospodarczego oraz inwestycji.

7. Przegląd dobrych praktyk z krajów OECD

Władze samorządowe w krajach OECD[18] mają wpływ na kształtowanie regionalnego i lokalnego rynku pracy na przykład poprzez wsparcie lokalnych przedsiębiorców. Kształtowanie rynku pracy w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej odbywa się między innymi poprzez aktywny udział we wspólnych działaniach w lokalnych partnerstwach przedsiębiorców Local Enterprises Partnership (LEP).[19] W Anglii lokalne partnerstwa

[18] Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD, fr. Organisation de coopération et de développement economiques, OCDE) - organizacja międzynarodowa o profilu ekonomicznym skupiająca 37 wysoko rozwiniętych i demokratycznych państw. Utworzona na mocy Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podpisanej w Paryżu przez 20 państw 14 grudnia 1960.

[19] https://www.lepnetwork.net/

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

przedsiębiorstw są dobrowolnymi partnerstwami między władzami lokalnymi a przedsiębiorstwami, utworzonymi w 2011 r. przez Departament Biznesu, Innowacji i Umiejętności, aby pomóc w określeniu lokalnych priorytetów gospodarczych oraz w prowadzeniu wzrostu gospodarczego i tworzeniu miejsc pracy na obszarze lokalnym. Jest ich 38. LEP-y zostały utworzone na zasadzie dobrowolności, bez finansowania publicznego. W 2012 r. wprowadzono zmiany w prawie, które umożliwiały przeznaczenie części lokalnych funduszy na ich funkcjonowanie oraz takie zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi Unii Europejskiej w Anglii, żeby je dostosować do planów opracowanych przez LEP. Kompetencje dotyczące wsparcia rynku pracy związane są z kształtowaniem ekosystemu gospodarczego i społecznego, wynikające z potrzeb lokalnej społeczności i odbywa się to poprzez wspieranie lokalnego biznesu i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości. Na przykład według założeń strategicznych na lata 2018 – 2023 dla miasta Leeds, znajdującego się w regionie Yorkshir & Humber, jednym z zadań jest tworzenia nowych miejsc pracy. Rada Leeds rekomenduje lokalnym przedsiębiorcom podnoszenie zarobków, szkolenie pracowników oraz inwestowanie w rozwój zasobów ludzkich. Zakładane cele stanowią część zintegrowanej strategii rozwoju, która wyraźnie akcentuje rozwój silnych i wzmacnianie słabych stron tego obszaru.[20]

W Hiszpanii władze samorządów regionów autonomicznych posiadają kompetencje kształtowania rynku pracy i w duże mierze opierają się one na uczestnictwie w dialogu trójstronnym między rządem, przedsiębiorcami oraz związkami zawodowymi. Ponadto, wspólnoty autonomiczne dysponują środkami z własnych budżetów oraz otrzymują wsparcie finansowe z budżetu od władz centralnych oraz korzystają ze funduszy europejskich.

W Słowacji, na poziomie powiatowym wpływ na kształtowanie rynku pracy jest minimalny. Jednak w ramach działalności samorządów i urzędów zatrudnienia działają komisje zajmujące się kształceniem zawodowym (dualnym), przy czym wsparcie finansowe pochodzi ze środków centralnych. Takie komisje działają w każdym powiecie.

[20] Współpraca lokalnych samorządów z przedsiębiorcami w Wielkiej Brytanii, Raport Gospostrateg 2020.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

W Irlandii w 2015 roku uruchomiono Regionalny Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości, który działa na trzech poziomach projektowych: dużych projektach o znaczeniu strategicznym, projektach wzmocnienia regionalnego i inicjatywy klastrów dla przedsiębiorstw. Wdrożeniem funduszu zajmuje się Enterprise Ireland. Enterprise Ireland jest agencją państwową odpowiedzialną za wspieranie rozwoju firm produkcyjnych i usługowych o międzynarodowym obrocie handlowym. Zapewnia finansowanie i wsparcie dla firm - od przedsiębiorców z propozycjami biznesowymi na wysoki potencjalny start-up, aż po duże firmy rozszerzające swoją działalność, poprawiające wydajność i rosnącą sprzedaż międzynarodową. W niektórych projektach Fundusz we współpracy z władzami lokalnymi realizuje projekty wspierające region. Przykładem takiej współpracy jest realizacja projektu w hrabstwie Westmeath, Laois, Offaly i Longford w programie klastrów inżynierskich „Midlands", służącym stworzeniu nowej synergii między przedsiębiorstwami inżynieryjnymi, instytucjami edukacyjnymi i agencjami wsparcia w regionie.

Decentralizacja obowiązków odgrywa ważną rolę w zarządzaniu rynkiem pracy. Większość publicznych służb zatrudnienia (PSZ) w krajach OECD posiada urzędy zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym.[21] Jak można się spodziewać, mniejsze kraje mają mniej urzędów i mniej szczebli zarządzania. Na przykład na Malcie funkcjonuje pięć biur pośrednictwa pracy i jedno na wyspie Gozo. Islandia posiada osiem urzędów regionalnych obsługujących osoby poszukujące pracy i pracodawców. Dodatkowo PSZ mają dostęp do lokalnych powierzchni biurowych, w których doradcy ds. zatrudnienia spotykają się z klientami. W Republice Czeskiej funkcjonuje czternaście urzędów regionalnych i 242 urzędy lokalne.

W większości PSZ relacje między urzędami centralnymi, regionalnymi i lokalnymi są stosunkowo mało skomplikowane. Sytuacja staje się bardziej złożona, gdy usługi w zakresie zatrudnienia są delegowane na szczebel regionalny lub lokalny. Pierwszy przypadek dotyczy

[21] PES Capacity 2018, Sprawozdanie z oceny zdolności PSZ 2018 r., Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2018 r.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

szczególnie krajów związkowych, drugi – krajów, w których obowiązują systemy minimalnych dochodów, za które odpowiadają władze lokalne.

W krajach związkowych (takich jak Niemcy, Hiszpania, Włochy) dotyczy to podziału między szczeblem krajowym i regionalnym oraz między rządami krajowymi i samorządami lokalnymi, w których gminy ponoszą współodpowiedzialność za politykę rynku pracy. Wiele zależy od tego, jaki odsetek budżetu przeznaczany jest na aktywne polityki rynku pracy i niekoniecznie zależy on od wielkości budżetu danego państwa. Na przykład Francja i Austria są krajami o stosunkowo dużych budżetach, jednak francuskie PSZ wydały na aktywne polityki rynku pracy 22,3% swojego budżetu, a austriackie PSZ wydały na ten cel 60,6%. Trzy czwarte PSZ dysponujących mniejszymi budżetami ponosi większe wydatki na aktywne polityki rynku pracy w porównaniu z 60% PSZ, które mają do dyspozycji stosunkowo wysokie budżety, co oznacza bardzo słabą zależność.

Udział wydatków na aktywne polityki rynku pracy zależy w jeszcze mniejszym stopniu od stopy bezrobocia. Większość budżetu PSZ z wyłączeniem wydatków na zasiłki dla bezrobotnych jest przeznaczana na aktywne polityki rynku pracy (średnio prawie 60%). Prawie 30% (średnio) stanowią koszty personelu, 0,3% szkolenia personelu, a 13% inne wydatki. W Danii opracowanie i wdrażanie aktywnych polityk rynku pracy jest w dużej mierze zdecentralizowane i jest realizowane przez gminy. Wyniki realizacji tych polityk są jednak poddawane comiesięcznej analizie porównawczej z zastosowaniem kilku wskaźników odzwierciedlających krajowe zamierzenia polityczne i dowody potwierdzające skuteczność polityki zatrudnienia. W Hiszpanii polityka zatrudnienia jest silnie zdecentralizowana i jest realizowana głównie na szczeblu regionalnym. W Hiszpanii SEPE koordynuje sieć regionalnych PSZ, ale cele strategiczne są określane corocznie przez rząd krajowy, zgodnie z bieżącymi priorytetami. We Włoszech, na Słowacji i w Grecji nie są ustanawiane jakiekolwiek cele. W Grecji ma to związek z realizowanym programem reform polegających na przeprojektowaniu modelu biznesowego OAED i uwzględniających szkolenia oraz inne potrzeby.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Warto dodać, że w niektórych krajach partnerzy społeczni są również zaangażowani w zarządzanie na szczeblu regionalnym lub lokalnym. W Austrii partnerzy społeczni są zaangażowani w opracowywanie polityki rynku pracy oraz w sprawowanie nadzoru nad pblicznymi służbami zatrudnienia w dziewięciu krajach związkowych (Bundesland) i 98 organizacjach regionalnych. Na Islandii partnerzy społeczni są również reprezentowani w ośmiu radach rynku pracy, które działają jako organy doradcze w zakresie struktury i wyborów środków aktywnych polityk rynku pracy w oparciu o regionalną sytuację w zakresie zatrudnienia. Rady składają się z przedstawicieli związków zawodowych, organizacji pracodawców, władz lokalnych i sektora edukacji. W Rumunii na szczeblu gmin obowiązują ustalenia trójstronne z przedstawicielami władz lokalnych podobne do tych obowiązujących na szczeblu krajowym. Również w krajach i regionach, w których partnerzy społeczni nie są bezpośrednio zaangażowani w zarządzanie PSZ, są oni dla PSZ ważnymi interesariuszami, z którymi PSZ prowadzą współpracę.

8. Analiza i rekomendacje w zakresie zmian legislacyjnych dla wdrożenia nowego modelu zarządzania. Ocena skutków regulacji.

Co do zasady planowanie nowych rozwiązań systemowych dla wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy znajduje się w kompetencjach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Z inicjatywy starosty (PUP) marszałka (WUP) mogą być wdrażane nowe rozwiązania systemowe będące wynikiem realizacji projektów pilotażowych przez WUP lub PUP.

MRPiPS występując z inicjatywą nowelizacji aktów prawnych (zarówno ustawy jak i rozporządzeń) regulujących działania PSZ, zobowiązane jest do przeprowadzenia oceny wpływu, czyli procesu analitycznego, będącego integralną częścią prac nad projektami dokumentów rządowych. Każda systemowa zmiana w zarządzaniu publicznymi służbami zatrudnienia wymaga konsultacji, a nawet uzgodnienia z korporacjami samorządowymi (Konwentem Marszałków i Związkiem Powiatów Polskich) oraz Komisją Wspólną Rządu i Samorządu, wreszcie Radą Dialogu Społecznego.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Dla zaprojektowania efektywnych zmian w systemie zarzadzania polityka rynku pracy, w tym uwzględniania zasad interwencji, sposobu dystrybucji środków i zasad zarządzania systemem PSZ, konieczne jest także uwzględnienie benchmarków – rozwiązań przyjętych i obowiązujących w innych krajach UE. Intersujących przykładów dostarczają rozwiązania niemieckie, duńskie, szwedzkie, także francuskie i belgijskie, uwzględniające elementy decentralizacji systemu, czy irlandzkie idące w kierunku włączania partnerów społecznych w system polityki rynku pracy, wreszcie brytyjskie idące w kierunku włączania do modelu niepublicznych służb zatrudnienia. Oczywiście trudno porównywać polski system publicznych służb zatrudnienia z systemami w krajach Unii Europejskiej i OECD, w Polsce bowiem system ten jest zdecentralizowany. Należy jednak podkreślić, że w ciągu ostatnich trzech dekad nastąpił silny trend w kierunku decentralizacji polityki rynku pracy w krajach Unii Europejskiej i OECD. Tendencja ta jest odbiciem szerszych zmian w administracji publicznej, w szczególności reformy zarządzania publicznego, tzw. „new public management", czyli nastawienia instytucji publicznych na osiąganie wyników, decentralizację zarządzania nimi, strategicznego planowania działań oraz wykorzystania mechanizmów rynkowych.[22]

[22] F. Froy, S. Giguère, Which countries have most flexibility in the management of labour market policy? An OECD comparison, in: Flexible Policy for More and Better Jobs, OECD 2009, 35-55.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Tab. 19. Plan finansowy i wykonanie planu Funduszu Pracy w latach 2015-2018

Lp.	Wyszczególnienie	Plan finansowy FP 2015 r.	Wykonanie planu finansowego FP 2015 r.	Wykonanie planu finansowego FP za 2016 r.	Plan finansowy FP na 2017 r.	Wykonanie planu finansowego FP za 12_2017 r.	Plan finansowy FP 2018 r.	Wykonanie planu finansowego FP za 12_2018 r.
	Przychody, w tym:	**11 212 975,0**	**10 843 231,6**	**12 138 984,4**	**11 483 053,0**	**13 169 570,1**	**11 877 012,0**	**14 115 601,6**
	składki obowiązkowe	10 205 975,0	9 938 184,9	10 588 145,1	10 450 000,0	11 202 372,6	11 200 000,0	12 579 226,1
	środki z UE	747 000,0	639 035,4	1 290 581,6	798 053,0	1 668 068,0	411 012,0	1 145 881,4
	% środków z UE	6,7%	5,9%	10,6%	6,9%	12,7%	3,5%	8,1%
	Wydatki ogółem	**12 088 065,0**	**10 931 268,9**	**11 052 518,1**	**12 238 065,0**	**10 931 878,5**	**8 211 655,0**	**7 827 160,0**
1	Zasiłki i świadczenia ogółem, w tym:	5 969 500,0	5 110 095,0	4 727 693,0	4 970 500,0	4 213 971,4	1 913 888,0	1 852 443,4
1a	zasiłki dla bezrobotnych	3 114 000,0	2 637 917,1	2 282 444,3	2 400 000,0	1 974 970,3	1 768 788,0	1 701 235,4
1b	zasiłki i świadczenia przedemerytalne	2 700 000,0	2 320 993,3	2 299 995,5	2 400 000,0	2 085 998,5	0,0	0,0
2	Pracownicze Plany Kapitałowe							
3	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu ogółem, z tego:	5 540 030,0	5 294 326,9	5 770 563,6	6 641 482,0	6 156 709,2	5 791 127,0	5 501 840,0
3a	powiatowe urzędy pracy, z tego:	3 784 430,0	3 727 822,9	4 056 473,3	4 658 649,0	4 298 904,6	3 650 000,0	3 371 436,5
	szkolenia	250 000,0	187 291,3	153 881,7	187 040,0	145 391,7	Brak danych	107 458,5
	staże	1 344 871,0	1 316 015,5	1 228 840,6	1 416 232,0	1 069 920,5	Brak danych	850 627,8

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	podejmowanie działalności gospodarczej	614 655,0	913 545,1	877 361,5	706 962,0	861 449,1	Brak danych	748 935,2
	doposażenie stanowiska pracy	517 500,0	612 965,0	483 472,1	605 000,0	457 428,7	Brak danych	356 675,8
	prace interwencyjne	225 000,0	226 589,7	231 072,2	225 000,0	228 118,9	Brak danych	223 551,3
	roboty publiczne	220 000,0	280 679,5	307 100,3	220 000,0	333 202,1	Brak danych	243 270,5
	prace społecznie użyteczne	60 000,0	36 600,9	34 350,3	40 000,0	30 433,0	Brak danych	21 576,1
	refundacja wynagrodzeń osób do 30 r.ż.	0,0	0,0	561 837,9	1 050 000,0	971 106,8	1 050 000,0	662 228,8
	inne	552 404,0	154 135,9	178 556,7	208 415,0	201 853,8	Brak danych	157 112,5
3b	pozostałe wydatki na rzecz osób bezrobotnych i pozostających bez pracy, z tego:	361 992,0	248 236,4	363 330,9	331 588,0	287 856,4	163 108,0	116 910,2
	ustawa antykryzysowa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	179 096,0	154 461,3	182 384,5	199 588,0	176 098,8	105 608,0	102 013,0
	środki na zadania realizowane przez BGK	22 896,0	58 356,0	137 000,0	0,0	60 000,0	0,0	0,0
	zlecanie usług agencjom zatrudnienia przez WUP	160 000,0	35 419,1	43 946,4	132 000,0	51 751,0	57 500,0	14 897,2
	środki dla ARP dla Stoczni Gdynia i Stoczni Szczecin + FGŚP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3c	pozostałe, z tego:	1 393 608,0	1 318 267,6	1 350 759,4	1 649 245,0	1 569 948,2	1 976 019,0	2 013 493,3
	refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników - OHP	222 000,0	230 599,9	247 998,3	246 000,0	245 980,3	249 000,0	234 711,4
	koszty kształcenia młodocianych - UW	336 279,0	252 338,7	267 432,1	300 524,0	251 955,5	278 000,0	223 963,5
	staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych - MZ	835 329,0	835 329,0	835 329,0	1 032 721,0	1 032 721,0	1 179 019,0	1 429 019,0

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

	koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art.. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"				70 000,0	39 291,4	70 000,0	14 594,0
	koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat w latach 2018-2022 - program Maluch						200 000,0	111 205,3
	koszty egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe							
4	Wynagrodzenia wup i pup ogółem	314 535,0	258 075,4	287 462,7	285 123,0	283 483,9	235 600,0	234 705,9
5	Pozostałe zadania (wydatki fakultatywne i inwestycyjne)	264 000,0	268 771,6	266 798,8	340 960,0	277 714,0	271 040,0	238 170,7
a	wydatki na aktywizację osób do 30 r.ż.		1 905 563,1	2 179 663,9		2 474 779,7		1 897 170,0
	osoby		275 192	289 007		296 283		221 115
b	wydatki na aktywizację osób do 25 r.ż.		1 147 152,4	1 261 211,1		1 411 387,1		1 097 687,1
	osoby		173 717	175 705		179 001		134 815
c	wydatki na aktywizację osób powyżej 50 r.ż.		456 376,2	488 917,1		458 752,5		363 423,2
	osoby		77 199	81 615		73 259		58 277

w 2018 r. zasiłki i świadczenia przedemerytalne były finansowane z FGŚP, w 2019 r. refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników (OHP) oraz staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych (MZ) finansowane były
z FGŚP

Źródło: Dane Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, MRPiPS-02.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Zaprojektowanie efektywnych zmian kierunku regionalizacji polityki rynku pracy w Polsce musi uzasadniać wartość dodaną takich działań tj. uzyskanie lepszych efektów koordynacji regionalnej polityki rynku pracy, większej efektywności interwencji i poprawy skuteczności w zakresie przedsiębiorczości i wzrostu zatrudnienia, wreszcie efektywniejszego wykorzystania środków zarówno budżetowych, Funduszu Pracy, jak i samorządowych dla uzyskiwania założonych celów. Ogromne znaczenie ma możliwość włączenia w te działania gminnego szczebla samorządu, pomijanego w zasadzie w realizacji zadań na rynku pracy. Wymiernych efektem, który może zwiększyć efektywność koordynacji działań jest aktywne włączenie w ten proces, nie tylko administracji publicznej wszystkich szczebli, przy wzmocnieniu roli regionu, ale także partnerów społecznych, zwłaszcza organizacji pracodawców aktywnych na szczeblu samorządowym, przede wszystkim w ramach WRDS oraz Rad Rynku Pracy. Nowe podejście daje też możliwość aktywnego pozyskiwania do inicjatyw regionalnych potencjalnych inwestorów i instytucje takie jak banki, fundusze powiernicze, czy inwestycyjne. W ramach tych rozwiązań wziąć pod uwagę należy następujące elementy:

- Uwzględnienie w zasadach finansowania polityki rynku pracy wdrożenia przejrzystych i adekwatnych do potrzeb rozwiązań (rozdzielenie zasad finansowania zasiłków i świadczeń dla bezrobotnych od aktywnej polityki rynku pracy i zaplanowanie oraz wprowadzenie docelowo ubezpieczenia od bezrobocia oraz/lub wprowadzenie zasad finansowania zasiłków i świadczeń przez budżet państwa.
- Przyjęcie zasady, że Fundusz Pracy służy wyłącznie działaniom aktywizacyjnym, a przedsiębiorczość i wspieranie inwestycji jest zadaniem dedykowanym na określonych warunkach samorządom województwa.
- Wdrożenie modelu większej decentralizacji zadań Funduszu Pracy i koordynacji na poziomie regionalnym, w tym sposobu finansowania/współfinansowania zadań przez środki Funduszu Pracy, fundusze strukturalne, budżet państwa, budżety samorządowe.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- Włączenia w system monitorowania i zarządzania środkami Funduszu Pracy na poszczególnych szczeblach Rady Dialogu Społecznego i Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego, Rad Zatrudnienia oraz Korporacji Samorządowych wraz z określeniem zasad dystrybucji i oceny poziomu efektywności wydatkowych środków (Rady Powiernicze, Rady Rynku Pracy, Rada Dialogu Społecznego).
- Możliwość wyodrębnienia w ramach Funduszu Pracy i środków przeznaczonych na przedsiębiorczość regionalną w ramach funduszy strukturalnych, środków dedykowanych na rozwój i wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji – zarządzanego przede wszystkim z poziomu regionalnego, pod ścisłą kontrolą Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego i audytowaną z poziomu centralnego.
- Możliwość wyodrębnienia w ramach partnerstwa publiczno – społecznego regionalnych programów rozwoju rynku pracy, z uwzględnieniem wszystkich szczebli samorządu regionalnego, powiatowego i gminnego oraz partnerów społecznych reprezentowanych w Radzie Dialogu Społecznego na rzecz dedykowanych rozwiązań w zakresie programów regionalnych na rzecz rynku pracy

Dokonanie wyboru wskazanych aspektów decentralizacji aktywnej polityki rynku pracy zostało poddane w niniejszej ekspertyzie szerokiej ewaluacji – dotychczas stosowanych zasad i oceny ich skuteczności i efektywności, wraz z pokazaniem całego spektrum problemów instytucjonalnych, prawnych, barier zarządczych i organizacyjnych, tak z poziomu centralnego, jak i regionalnego.

Pomijając kluczowe naszym zdaniem, acz pośrednio związane z celem analizy problemy sposobu dystrybucji środków, zasad finansowania świadczeń dla bezrobotnych, sposobu zarządzania środkami europejskimi na poziomie regionalnym, za najbardziej optymalny uznano model regionalizacji aktywnej polityki rynku pracy poprzez wyodrębnienie z tego Funduszu tych środków, które wspierać mają przedsiębiorczość i inwestycje tworzące miejsca pracy w formule - **Regionalnego Funduszu na rzec Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji**, którego zasady powoływania i funkcjonowania powinny zakładać:

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

1. Warunkiem utworzenia **Regionalnego Funduszu na rzec Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji** jest Zawarcie Partnerstwa Publiczno – Społecznego z inicjatywy i pod kierunkiem Marszałka Województwa, w którego skład wejdą obok samorządu województwa, samorządy powiatu i samorządy gminy, partnerzy społeczni reprezentowani w WRDS, firmy i instytucje.
2. Opracowanie przez Partnerstwo - Strategii Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji, z uwzględnieniem zadań i celów oraz wskaźników efektywności kosztowej w relacji do wzrostu zatrudnienia, oraz monitorowania trwałości efektów. (Inicjatywa Strategii powinna być podstawą utworzenia Partnerstwa).
3. Określenie sposobu zarządzania Partnerstwem, realizacją zadań, usług i obsługi partnerstwa – sformułowanie celów, efektów i zasad pomiaru.
4. Zasady finansowania realizacji Strategii przez Partnerstwo m.in. z uwzględnieniem wkładu własnego Strony Samorządowej (finansowej, rzeczowej, zwolnień i ulg, infrastruktury i zasobów ludzkich), środków funduszy strukturalnych oraz do środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie podejmowania działalności gospodarczej oraz doposażenie stanowisk pracy, oraz środki pozyskane od instytucji i firm, w szczególności inwestorów.
5. Ustalenie planu finansowego, harmonogramu, pomiaru efektywności wydatkowania środków.
6. Założyć należy co najmniej 3- 5 letnią perspektywę realizacji Strategii, z zagwarantowaniem środków na finansowanie poszczególnych zadań realizowanych przez poszczególne podmioty, w tym zobowiązanie Funduszu Pracy do finansowania w okresie 3-5 lat realizacji Strategii.
7. Wyodrębnienie w ramach Funduszu Pracy – Funduszu Wspierania Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji, dedykowanego samorządom wojewódzkim na realizacji Strategii w ramach utworzonego Partnerstwa Publiczno – Społecznego dla Województwa.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

8. Aby zapewnić optymalny model realizacji tego rozwiązania przygotowanie i wypracowanie oraz wdrożenie nowych rozwiązań w sferze regulacji można poprzedzić 2 letnim Programem Pilotażowym, realizowanym w 2 – 3 regionach kraju. Wyniki ewaluacji mogą posłużyć do opracowania konkretnych zapisów prawnych i sformułowania obok regulacji prawnych – zasad dobrych praktyk.

Wyniki przeprowadzonej oceny wpływu na podstawie Projektów pilotażowych zostaną przedstawiane w ocenie skutków regulacji (OSR), która jest dokumentem towarzyszącym projektowi aktu normatywnego procedowanego w procesie legislacyjnym.

Założenia projektu decentralizacji w tej formule zakładają w skali kraju ok. 1,65 mld zł rocznie z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na programy regionalne (łączne na zadanie dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej + doposażenie stanowisk pracy + środki przeznaczone na KFS - średnio w latach 2015-2018), co przy założeniu wygenerowania z poziomu samorządowego (wszystkich szczebli, w szczególności województwa i gmin, w tym środków europejskich i innych źródeł dodatkowych ok. 20% środków finansowych w kwocie ok. 350 mln zł - oznacza łącznie około 2 mld rocznie.

Z Funduszu Pracy z zakładanych 1,65 mld zł, przeciętnie przeznaczone zostanie ok. 100 mln zł na wsparcie regionalnie każdego regionu, przy czym szczegółowy sposób podziału środków powinien uwzględniać wielkość województwa oraz kryteria stosowane w ramach algorytmu podziału środków Funduszu Pracy, warunki rozwoju przedsiębiorczości i wielkość wkładu własnego Partnerstwa ze strony samorządów, funduszy strukturalnych i instytucji.

Poniżej przedstawiam symulację podziału środków Funduszu Pracy na województwa, uwzględniające planowany i zrealizowany podziała środków w 2018 roku, przy czym wykonanie uwzględnia obok środków przyznanych zgodnie z algorytmem podziału środków FP na województwa, także dodatkowe środki przyznane w ramach rezerwy ministra. Symulacja uwzględnia następujące kwoty podziału środków:

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- podział kwoty 1.207.624.000 zł, które stanowią łącznie środki Funduszu Pracy w 2018 roku przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej, dotacje na utworzenie stanowiska pracy oraz środki KFS;

- podział kwoty 1.650.000.000 zł, które stanowią łącznie środki Funduszu Pracy w 2018 roku przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej, dotacje na utworzenie stanowiska pracy oraz środki KFS, powiększone o ok. 21% środków z funduszy strukturalnych realizowanych w układzie krajowym i regionalnym z przeznaczeniem na rozwój przedsiębiorczości (uwzględniono przeciętnie 10% udział tych środków w dochodach FP oraz 11% pochodzących z programów regionalnych);

- udział wkładu własnego województwa w łącznej kwocie 350 mln zł, który został uwzględniony procentowo zgodnie z udziałem województwa w dochodach Funduszu Pracy;

- wreszcie podział kwoty 2 mld zł, która stanowi łączną wartość **Regionalnych Funduszy na rzec Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji** (1,65 mld zł z FP oraz środków europejskich + 0,35 mld zł wkładu własnego samorządów wszystkich szczebli w poszczególnych województwach)**.**

Punktem wyjścia dla analizy zasad podziału środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na poszczególne województwa jest podział zaplanowany i rzeczywisty dokonany w 2018 roku, przy czym w analizie uwzględniono nie tylko podział środków na poszczególne województwa w Planie finansowym Funduszu Pracy, ale także podział uwzględniający dodatkowe środki pozyskane przez województwa z rezerwy Ministra Pracy.

Tab. 20. Podział środków Funduszu Pracy w 2018 roku z uwzględnieniem kryteriów podziału dla poszczególnych województw

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Lp.	Województwo	Programy na rzecz promocji… - limit podstawowy (w tys)	udział % województw do kwoty ogółem (z k.3)	Programy na rzecz promocji… - rezerwa zwiększająca limit podstawowy	udział % województw do kwoty rezerwy ogółem (z k.5)	udział % przyznanych środków z rezerwy do wielkosci limitu podstawowego (k.5/k.3)	Programy na rzecz promocji… łącznie limit i rezerwa	udział % województw do kwoty ogółem (z k.8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Polska	**2 340 000,0**	**100,0%**	**462 095,4**	**100,0%**	**19,7%**	**2 802 095,4**	**100,00%**
1	dolnośląskie	152 156,3	6,5%	22 326,8	4,8%	14,7%	174 483,1	6,23%
2	**kujawsko-pomorskie**	**168 879,4**	**7,2%**	**49 152,6**	**10,6%**	**29,1%**	**218 032,0**	**7,78%**
3	lubelskie	158 424,6	6,8%	42 890,0	9,3%	27,1%	201 314,6	7,18%
4	lubuskie	60 801,5	2,6%	8 499,9	1,8%	14,0%	69 301,4	2,47%
5	łódzkie	163 562,7	7,0%	22 114,6	4,8%	13,5%	185 677,3	6,63%
6	małopolskie	168 961,0	7,2%	37 839,8	8,2%	22,4%	206 800,8	7,38%
7	mazowieckie	279 310,9	11,9%	49 596,2	10,7%	17,8%	328 907,1	11,74%
8	opolskie	59 688,7	2,6%	10 938,1	2,4%	18,3%	70 626,8	2,52%
9	podkarpackie	165 771,5	7,1%	60 099,8	13,0%	36,3%	225 871,3	8,06%
10	podlaskie	66 847,6	2,9%	19 866,7	4,3%	29,7%	86 714,3	3,09%
11	pomorskie	151 609,9	6,5%	18 844,7	4,1%	12,4%	170 454,6	6,08%
12	śląskie	233 909,4	10,0%	13 842,4	3,0%	5,9%	247 751,8	8,84%
13	świętokrzyskie	107 987,6	4,6%	33 608,5	7,3%	31,1%	141 596,1	5,05%
14	warmińsko-mazurskie	143 516,6	6,1%	22 908,6	5,0%	16,0%	166 425,2	5,94%
15	wielkopolskie	146 474,7	6,3%	23 247,3	5,0%	15,9%	169 722,0	6,06%
16	zachodniopomorskie	112 097,6	4,8%	26 319,4	5,7%	23,5%	138 417,0	4,94%

Źródło: Departament Funduszy, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z analizy danych wynika, że na podstawie obowiązujących kryteriów podziału środków na województwa, udział woj. kujawsko – pomorskiego w Planie finansowym Funduszu Pracy wynosił 7,2% środków na aktywne formy. Województwu udało się dodatkowo pozyskać środki na aktywne formy z rezerwy Ministra – uzyskały 10,6% środków rezerwy, co ostatecznie zwiększyło udział regionu kujawsko pomorskiego w podziale środków FP z 7,2% do prawie 7,8%. Kolejna tabela zawiera projekcję podziału środków FP na regiony, przy podziale kwoty wyodrębnionej w tej formule wyodrębnienia środków na

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

zadania regionalne w skali kraju ok. 1,65 mld zł rocznie z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na programy regionalne (łączne na zadanie dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej + doposażenie stanowisk pracy + środki przeznaczone na KFS - średnio w latach 2015-2018), co przy założeniu wygenerowania z poziomu samorządowego (wszystkich szczebli, w szczególności województwa i gmin, w tym środków europejskich i innych źródeł dodatkowych ok. 20% środków finansowych w kwocie ok. 350 mln zł - oznacza łącznie około 2 mld rocznie.

Tab. 21. Projekcja podziału środków Funduszu Pracy (tylko z uwzględnieniem środków na finansowanie działalności gospodarczej +dofinansowanie tworzenia stanowisk pracy + KFS) z uwzględnieniem kryteriów podziału dla poszczególnych województw z 2018 roku – Plan Funduszu Pracy

Lp.	Województwo	Środki FP do podziału na województwo (działalność gospodarcza + stanowiska pracy + KFS)	udział % województw do kwoty ogółem (z k.3)	Środki FP do podziału na województwo (działalność gospodarcza + stanowiska pracy + KFS) powiększone w stosunku do kolumny (3) o 21% środków europejskich	Środki samorządowe + instytucje przeznaczone na regionalną politykę rynku pracy (wkład samorządowy)	Łącznie środki FP wraz z komponentem europejskim i wkładem samorządowym (kolumny 5+6)
1	2	3	4	5	6	7
	Polska	**1 207 624 000,0**	**100,0%**	**1 650 000 000,0**	**350 000 000,0**	**2 000 000 000,0**
1	dolnośląskie	78 524 615,2	6,5%	107 289 698,7	22 758 420,9	130 048 119,7
2	kujawsko-pomorskie	87 155 049,8	7,2%	119 081 628,2	25 259 739,3	144 341 367,5
3	lubelskie	81 759 550,9	6,8%	111 709 653,8	23 695 987,2	135 405 641,0
4	lubuskie	31 378 355,0	2,6%	42 872 852,6	9 094 241,5	51 967 094,0
5	łódzkie	84 411 214,5	7,0%	115 332 673,1	24 464 506,4	139 797 179,5
6	małopolskie	87 197 161,8	7,2%	119 139 166,7	25 271 944,4	144 411 111,1
7	mazowieckie	144 146 387,3	11,9%	196 949 993,6	41 777 271,4	238 727 265,0
8	opolskie	30 804 062,7	2,6%	42 088 185,9	8 927 797,0	51 015 982,9
9	podkarpackie	85 551 129,0	7,1%	116 890 160,3	24 794 882,5	141 685 042,7
10	podlaskie	34 498 618,0	2,9%	47 136 128,2	9 998 572,6	57 134 700,9
11	pomorskie	78 242 629,9	6,5%	106 904 416,7	22 676 694,4	129 581 111,1
12	śląskie	120 715 643,3	10,0%	164 936 115,4	34 986 448,7	199 922 564,1
13	świętokrzyskie	55 730 092,9	4,6%	76 145 102,6	16 151 991,5	92 297 094,0
14	warmińsko-mazurskie	74 065 850,7	6,1%	101 197 602,6	21 466 158,1	122 663 760,7

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

15	wielkopolskie	75 592 462,9	6,3%	103 283 442,3	21 908 609,0	125 192 051,3
16	zachodniopomorskie	57 851 176,1	4,8%	79 043 179,5	16 766 735,0	95 809 914,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przy założeniu, że posługujemy się kwotą realizacji wymienionych zadań z planu FP na 2018 roku do podziału pozostaje kwota 1 207 624 000,0 zł, co w przypadku woj. kujawsko pomorskiego daje kwotę ponad 87 mln. zł, a po uwzględnieniu komponentu europejskiego ok. 119 mln zł. Jeśli założymy udział samorządów i instytucji w finansowaniu partnerstwa na poziomie ponad 25 mln. zł na realizację Strategii województwo dysponować będzie kwotą ponad 144 mln złotych.

Jeśli do analizy weźmiemy środki Funduszu Pracy wg. wykonania z 2018 roku kwoty do podziału na poszczególne województwa będą jeszcze bardziej korzystne dla woj. kujawsko – pomorskiego, a w najbardziej optymistycznym scenariuszu województwo pozyska rocznie na realizację strategii **Regionalnego Funduszu na rzec Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji** kwotę 155,62 mln zł.

Tab. 22. Projekcja podziału środków Funduszu Pracy (tylko z uwzględnieniem środków na finansowanie działalności gospodarczej +dofinansowanie tworzenia stanowisk pracy + KFS) z uwzględnieniem kryteriów podziału dla poszczególnych województw z 2018 roku – Wykonanie Funduszu Pracy

Lp.	Województwo	Środki FP podzielone na województwo (działalność gospodarcza + stanowiska pracy + KFS)	udział % województw do kwoty ogółem (z k.3)	Środki FP podzielone na województwo (działalność gospodarcza + stanowiska pracy + KFS) powiększone w stosunku do kolumny (3) o 21% środków europejskich	Środki samorządowe + instytucje przeznaczone na regionalną politykę rynku pracy (wkład samorządowy)	Łącznie środki FP wraz z komponentem europejskim i wkładem samorządowym (kolumny 5+6)
1	2	3	4	5	6	7
	Polska	**1 207 624 000,0**	**100,0%**	**1 650 000 000,0**	**350 000 000,0**	**2 000 000 000,0**
1	dolnośląskie	75 197 290,6	6,2%	102 743 510,8	21 794 078,1	124 537 588,9
2	kujawsko-pomorskie	93 965 637,2	7,8%	128 387 065,3	27 233 619,9	155 620 685,2
3	lubelskie	86 760 909,7	7,2%	118 543 107,0	25 145 507,5	143 688 614,5
4	lubuskie	29 866 947,1	2,5%	40 807 786,8	8 656 197,2	49 463 984,0
5	łódzkie	80 021 674,8	6,6%	109 335 160,2	23 192 306,7	132 527 466,9
6	małopolskie	89 125 307,0	7,4%	121 773 628,7	25 830 769,7	147 604 398,4

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

7	mazowieckie	141 749 675,4	11,7%	193 675 319,8	41 082 643,6	234 757 963,4
8	opolskie	30 438 157,1	2,5%	41 588 242,0	8 821 748,3	50 409 990,3
9	podkarpackie	97 344 154,2	8,1%	133 003 198,4	28 212 799,7	161 215 998,0
10	podlaskie	37 371 415,4	3,1%	51 061 286,9	10 831 182,1	61 892 468,9
11	pomorskie	73 461 103,6	6,1%	100 371 325,0	21 290 887,1	121 662 212,1
12	śląskie	106 774 032,0	8,8%	145 887 422,6	30 945 816,9	176 833 239,5
13	świętokrzyskie	61 023 922,0	5,1%	83 378 163,5	17 686 277,1	101 064 440,6
14	warmińsko-mazurskie	71 724 563,2	5,9%	97 998 656,3	20 787 593,8	118 786 250,0
15	wielkopolskie	73 145 390,9	6,1%	99 939 960,6	21 199 385,6	121 139 346,2
16	zachodniopomorskie	59 653 819,6	4,9%	81 506 166,2	17 289 186,8	98 795 352,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departament Funduszy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przy założeniu, że razem ze środkami FP pozostałe środki pochodzić będzie z funduszy strukturalnych, z budżetów samorządów, z innych funduszy oraz ze środków pozyskanych od instytucji, inwestorów - na wsparcie regionalnych programów rynku pracy - w skali kraju przeznaczymy łącznie na ten cel 10 mld zł w perspektywie 5 lat na rozwój przedsiębiorczości, co oznacza szansę na nowe miejsca pracy i wzrost zatrudnienia o około 550 tys. miejsc pracy dzięki tej inicjatywie.

Pomijając kwestie finansowe, dotyczące kondycji samego Funduszu Pracy, zwłaszcza pod względem finansowania, obok aktywnej polityk rynku pracy, także szeregu świadczeń, dla wdrożenia niniejszej koncepcji potrzebne są następujące zmiany legislacyjne i programowe:

- konieczna jest nowelizacja *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w zakresie wyodrębnienia nowych zasad podziału środków Funduszu Pracy z wyodrębnieniem **Regionalnego Funduszu na rzec Rozwoju i Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji** oraz wskazanych zasad finansowania;

- konieczne są także stosowne zmiany w ustawach samorządowych, w zakresie redefinicji zadań poszczególnych szczebli samorządu oraz uregulowania instytucji partnerstwa na rzecz rynku pracy w układzie zadaniowym i finansowym;

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

- konieczna jest nowelizacja *ustawy o radzie dialogu społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* w zakresie uregulowania kompetencji RDS i WRDS w zakresie nadzoru nad polityką rynku pracy oraz instytucji partnerstwa na rzecz rynku pracy;

- wdrożenie koncepcji docelowo wymagać będzie także zmian w *ustawie o finansach publicznych* oraz w *ustawie o partnerstwie publiczno – prywatnym*, przy czym zakres zmian powinien zostać poprzedzony przygotowaniem programu pilotażowego w 2-3 województwach zgodnie z *ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;*

- zmiany wymagać też będą dokumenty programowe i założenia programu PO WER oraz przyszłych Programów finansowanych ze środków europejskich.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

Bibliografia i akty prawne

1. Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019.
2. Flaszyńska E., Grewiński M. (red.), Polityka rynku pracy w Polsce – w kierunku poszukiwania polskiego modelu kontraktacji usług, Wydawnictwo WSP im. J. Korczaka, Warszawa 2015.
3. Flaszyńska E., Rządowy czy samorządowy system zarządzania rynkiem pracy - czas na refleksje, w: J. Auleytner (red.), Krajowe i międzynarodowe konteksty polityki społecznej, Wydawnictwo WSP Korczaka, Warszawa 2016.
4. F. Froy, S. Giguère, Which countries have most flexibility in the management of labour market policy? An OECD comparison, in: Flexible Policy for More and Better Jobs, OECD 2009.
5. Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2018 roku, Toruń 2019.
6. Męcina J., Niewykorzystane zasoby. Nowa polityka rynku pracy, Oficyna wyd. ASPRA Warszawa 2013.
7. Murawska V., Kujawsko-pomorski rynek pracy w roku 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2019.
8. PES Capacity 2018, Sprawozdanie z oceny zdolności PSZ 2018 r., Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2018 r.
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 roku w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1294)
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 472)
11. Sprawozdanie MRPiPS-02, Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia.

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl

12. Sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy, województwo kujawsko-pomorskie.
13. Sprawozdania z realizacji działań określonych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 rok za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.
14. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za ok 2018, MRPiPS 2019.
15. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).
17. Strony internetowe https://read.oecd-ilibrary.org/employment/job-creation-and-local-economic-development-2018_9789264305342-en#page237; https://www.power.gov.pl/media/26409/Raport_wersja_ostateczna_internet_26_08_16.pdf,

Biuro projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
Tel. 56 62 18 775, 62 18 530, regiogmina@kujawsko-pomorskie.pl